

Η

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

5^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της στις 28 Φεβρουαρίου 2020 με την εξής σύνθεση : Ευαγγελία Μιχολίτση, Πρόεδρος, Χρήστος Σώκος και Μιχαήλ Οικονόμου, Μέλη.

Για να εξετάσει την από 24/1/2020 Προδικαστική Προσφυγή με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ)–Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ)/ 82/27.1.2020, της Ένωσης ... με μέλη την «...», που εδρεύει στ.. ..., οδός ... αρ. ... και εκπροσωπείται νόμιμα.

Κατά του Δήμου ... (εφεξής «αναθέτουσα αρχή») νομίμως εκπροσωπούμενου.

Της Παρεμβαίνουσας Ένωσης ... με την επωνυμία «...» που εδρεύει στ.. ..., οδός ... αρ. ..., και εκπροσωπείται νόμιμα.

Με την Προδικαστική Προσφυγή η προσφεύγουσα επιδιώκει την ακύρωση της υπ' αριθμ. 6/13.01.2020 απόφασής της Οικονομικής Επιτροπής, με θέμα: Έγκριση 3^{ου} Πρακτικού της Επιτροπής Διαγωνισμού - Ανάδειξη Προσωρινού Αναδόχου, για τη σύμβαση: «Μελέτη 4^{ου} Δημοτικού Σχολείου Δήμου ...», να γίνει δεκτή η προσφορά της και να της κατακυρωθεί ο Διαγωνισμός.

Με την Παρέμβαση της η Παρεμβαίνουσα επιδιώκει την διατήρηση της ισχύος της προσβαλλόμενης και την απόρριψη της υπό εξέταση προσφυγής.

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε τον Εισηγητή Οικονόμου Μιχαήλ.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά τον Νόμο

1. Επειδή, η Προσφεύγουσα κατέβαλε εμπρόθεσμα και προσηκόντως το νόμιμο παράβολο, ύψους δύο χιλιάδων εκατό ενενήντα επτά ευρώ (2.197,13 €) σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 1 και 2 του ΠΔ 39/2017 και το άρθρο 363 παρ. 1 και 2 του Ν. 4412/2016 (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με

κωδικό ..., αντίγραφο της ηλεκτρονικής απόδειξης πληρωμής του παραβόλου της 24/1/2020, εκτύπωση από τη σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων όπου το εν θέματι παράβολο αναφέρεται ως «αυτόματης δέσμευσης» και φέρεται ως «δεσμευμένο»).

2. Επειδή, με την με αριθ. πρωτ. ... Διακήρυξη, η οποία καταχωρήθηκε στο ΚΗΜΔΗΣ στις 22/05/2019 με ΑΔΑΜ ... και στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ με αρ. ..., προκηρύχθηκε από την Αναθέτουσα Αρχή ανοικτός ηλεκτρονικός διαγωνισμός για την εκπόνηση της μελέτης «Μελέτη 4^{ου} Δημοτικού Σχολείου» ΔΗΜΟΥ ..., εκτιμώμενης αξίας 439.424,23 € (πλέον ΦΠΑ 24 %). Ως καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών ορίστηκε η 24^η.06.2019 και ως ημεροχρονολογία αποσφράγισης των προσφορών ορίστηκε η 28^η.06.2019 (άρθρο 5 της Διακήρυξης). Ο Διαγωνισμός σύμφωνα με το άρθρο 11 της διακήρυξης έχει ως κριτήριο ανάθεσης της σύμβασης αυτό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας - τιμής. Στον διαγωνισμό που διενεργήθηκε υπέβαλαν φάκελο προσφοράς, εκδηλώνοντας το ενδιαφέρον τους για την ανάληψη της μελέτης, οκτώ (8) ενώσεις οικονομικών φορέων, μεταξύ των οποίων η προσφεύγουσα και η παρεμβαίνουσα. Με την υπ' αριθ. 1/13.01.2020 τακτική συνεδρίαση της Οικονομικής Επιτροπής του Δήμου ..., απόσπασμα της οποίας αναρτήθηκε στο διαδικτυακό τόπο «ΔΙΑΥΓΕΙΑ», εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 6/13.01.2020 απόφασή της, με θέμα: Έγκριση 3^{ου} Πρακτικού της Επιτροπής Διαγωνισμού - Ανάδειξη Προσωρινού Αναδόχου, για τη σύμβαση: «Μελέτη 4^{ου} Δημοτικού Σχολείου Δήμου ...», αποφασίζοντας α) Την απόρριψη της προσφοράς της προσφεύγουσας ως προσωρινής αναδόχου του Διαγωνισμού και β) Την κατακύρωση στην αμέσως επόμενη πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας τιμής, ήτοι στον οικονομικό φορέα «...». Η υπ' αριθμ. 6/2020 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής του Δήμου Βύρωνα έγινε γνωστή κατόπιν δημόσιας ανάρτησης αυτής στο διαδικτυακό τόπο «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» στις 14.01.2020 με ΑΔΑ: ... Ειδικότερα, σύμφωνα με την προσβαλλόμενη απόφαση αποφασίστηκε ότι *«Εξετάζοντας τα ανωτέρω η Επιτροπή διαπίστωσε ότι στη με αρ. πρ. ...*

Βεβαίωση Ασφαλιστικής Ενημερότητας του Οικονομικού Φορέα «...» αναφέρεται ότι έχει ρυθμίσει οφειλή του προς το Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. σε δόσεις με την υπ' αριθ. ... Απόφαση του Κ.Ε.Α.Ο., ήτοι πριν την ημερομηνία υποβολής της προσφοράς του στο διαγωνισμό. Ωστόσο, στο έντυπο Τ.Ε.Υ.Δ. του εν λόγω Οικονομικού Φορέα και συγκεκριμένα στο «Μέρος III: Λόγοι αποκλεισμού - Β. Λόγοι που σχετίζονται με την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης» (σελ. 12), η ερώτηση «1) Ο οικονομικός φορέας έχει εκπληρώσει όλες τις υποχρεώσεις του όσον αφορά την πληρωμή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης XXII, στην Ελλάδα και στη χώρα στην οποία είναι τυχόν εγκατεστημένος ;» έχει απαντηθεί εσφαλμένα με «Ναι», αντί να απαντηθεί με «όχι» ώστε στη συνέχεια να συμπληρωθεί αναλόγως το επόμενο πεδίο στο σημείο 2.δ. με τις απαραίτητες διευκρινίσεις. Η Επιτροπή, βασιζόμενη στην αρχή της τυπικότητας και έχοντας υπόψη ότι για την παραδεκτή συμμετοχή στον διαγωνισμό συμμετέχοντος οικονομικού φορέα, απαιτείται να υποβάλει με την προσφορά του το Τ.Ε.Υ.Δ. που αφορά τον ίδιο, όσο και για καθέναν από τους οικονομικούς φορείς στις ικανότητες των οποίων στηρίζεται, το οποίο πρέπει να είναι ορθώς συμπληρωμένο και υπογεγραμμένο από τους νόμιμους εκπροσώπους όλων των εμπλεκόμενων φορέων και καθώς, εν προκειμένω η λανθασμένη/ελλιπής συμπλήρωση του Τ.Ε.Υ.Δ. του προσωρινού αναδόχου συνιστά ουσιώδη παράλειψη του Τ.Ε.Υ.Δ., εισηγείται την απόρριψη της προσφοράς του προσωρινού αναδόχου του Διαγωνισμού, ήτοι της ένωσης οικονομικών φορέων «...»-«...»», σύμφωνα και με το αρ. 5 της Διακήρυξης και την κατακύρωση στη αμέσως επόμενη πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας τιμής, ήτοι στον οικονομικό φορέα «Χ...». Η σύμβαση θα καταρτισθεί στο ποσό των 118.795,00 € πλέον ΦΠΑ% με προσφερόμενο ποσοστό μείσης έκπτωσης 72,97%. Η συνολική δαπάνη του έργου υπολογίζεται στο ποσό της σύμβασης πλέον ΦΠΑ 24% = 28.510,80 €, δηλαδή στο ποσό των 147.305,80».

3. Επειδή, η προσφεύγουσα άσκησε εμπρόθεσμα την κρινόμενη Προσφυγή, υποβάλλοντάς την – μετά σχετικών εγγράφων - στο διαδικτυακό τόπο του διαγωνισμού (ΕΣΗΔΗΣ) μέσω της λειτουργικότητας «επικοινωνία»

την 24.01.2020 (και κοινοποιήθηκε η προσφυγή από την ίδια στην ΑΕΠΠ με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο αυθημερόν) σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 4 παρ. 1 περ. α) του ΠΔ 39/2017 και το άρθρο 361 παρ. 1 περ. α) του Ν. 4412/2016, δοθέντος ότι η προσβαλλόμενη κοινοποιήθηκε σε αυτήν την 14.01.2020 μέσω κοινοποίησης στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού μέσω της λειτουργίας «επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ και κάνοντας χρήση του τυποποιημένου εντύπου που παρατίθεται στο Παράρτημα Ι, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 8 του ΠΔ 39/2017 και της παρ. 2 του άρθρου 362 του Ν. 4412/2016.

4. Επειδή, η προσφεύγουσα άσκησε την προσφυγή μετά προδήλου εννόμου συμφέροντος, εφόσον έχοντας ήδη ανακηρυχθεί προσωρινή ανάδοχος, βλάπτεται αυταπόδεικτα από την προσβαλλόμενη απόφαση.

5. Επειδή, αντίστοιχα, ο επίδικος διαγωνισμός, ως εκ του αντικειμένου του και της προϋπολογισθείσας δαπάνης του αλλά και του χρόνου εκκίνησης της διαδικασίας ανάθεσης σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν ανωτέρω, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου IV του Ν. 4412/2016.

6. Επειδή, η Αναθέτουσα Αρχή προέβη στην προβλεπόμενη από το άρθρο 9 παρ. 1 α κοινοποίηση του ΠΔ 39/2017 της Προσφυγής, με την κοινοποίηση της προσφυγής στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού μέσω της λειτουργίας «επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ προς την παρεμβαίνουσα την 27/1/2020.

7. Επειδή, η υπό κρίση παρέμβαση έχει ασκηθεί με πρόδηλο έννομο συμφέρον εφόσον διά της προσβαλλόμενης απόφασης αναδεικνύεται προσωρινή ανάδοχος, νομίμως και εμπροθέσμως, δια καταθέσεως στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στις 3.2.2020, δεδομένου ότι η αναθέτουσα αρχή προέβη σε κοινοποίηση της υπό εξέταση προσφυγής προς τους διαγωνιζόμενους, μεταξύ των οποίων η πρώτη παρεμβαίνουσα, μέσω του συστήματος επικοινωνίας του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού, σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 1 περ. α) του Π.Δ. 39/2017, στις 27.1.2020. Η ως άνω παρέμβαση κοινοποιήθηκε στην Α.Ε.Π.Π. από την παρεμβαίνουσα μέσω μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στις 03.2.2020. Επίσης, η παρέμβαση κοινοποιήθηκε στην προσφεύγουσα, κατόπιν σχετικού αιτήματός

της, από την αναθέτουσα αρχή, μέσω της λειτουργικότητας «επικοινωνία» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού, στις 04.02.2020.

8. Επειδή, η Αναθέτουσα Αρχή απέστειλε στην ΑΕΠΠ στις 4/2/2020 τις απόψεις της επί της Προδικαστικής Προσφυγής με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, τις οποίες κοινοποίησε μέσω της λειτουργικότητας «επικοινωνία» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού προς την προσφεύγουσα αυθημερόν. Επ' αυτών των απόψεων κατατέθηκε νομίμως και εμπροθέσμως το από 20/02/2020 υπόμνημα της προσφεύγουσας το οποίο κοινοποιήθηκε στους λοιπούς συμμετέχοντες από την αναθέτουσα αρχή στις 25/02/2020 μέσω της λειτουργίας «επικοινωνία» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού.

9. Επειδή, η προσφεύγουσα υποστηρίζει με την προσφυγή της τα εξής: *«Η άνω απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής, όπως κατωτέρω αναλυτικά αναφέρουμε, αντίκειται σε θεμελιώδεις αρχές του εθνικού και κοινοτικού δικαίου και παραβίασε κατ' ουσίαν τις διατάξεις του Ν. 4412/2016 και της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, δεδομένου ότι η τυπολατρική ερμηνεία των άρθρων 5 της διακήρυξης και 103 παρ. 3 του Ν. 4412/2016 και η κρίση περί της συμπλήρωσης του Τ.Ε.Υ.Δ. ως λανθασμένης/ελλιπής είναι αντίθετη στο πνεύμα του νόμου και της Οδηγίας κατ' εφαρμογή της οποίας εκδόθηκε, των αρχών της διαφάνειας, της ίσης μεταχείρισης και του ανταγωνισμού σύμφωνα με το άρθρο 18 του Ν. 4412/2016, αλλά κυρίως στην συνταγματικά κατοχυρωμένη αρχή της αναλογικότητας. Κατά το χρόνο υποβολής των προσφορών, ήτοι την 21.06.2019, το μέλος της εταιρείας μας «...» ορθώς απάντησε ΝΑΙ στο σχετικό ερώτημα του Τ.Ε.Υ.Δ. που βρίσκεται εντός ενότητας ΙΙΙ υπό του Τίτλου «ΛΟΓΟΙ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ» - Λόγοι που σχετίζονται με την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και τούτο διότι με το ερώτημα «Ο οικονομικός φορέας έχει εκπληρώσει όλες τις υποχρεώσεις του όσον αφορά την πληρωμή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, στην Ελλάδα και στη χώρα στην οποία είναι τυχόν εγκατεστημένος;» καλούνταν ο διαγωνιζόμενος οικονομικός φορέας να δηλώσει ότι ήταν ασφαλιστικά ενήμερος και ότι δεν υφίσταται ο προβλεπόμενος από το νόμο (άρθρο 73§2 του Ν. 4412/16 και 57 της Οδηγίας*

2014/24/ΕΕ) και τη διακήρυξη λόγος αποκλεισμού και αυτό καλούνταν να προαποδείξει με την υποβολή του Τ.Ε.Υ.Δ., σε αντικατάσταση της υποβολής των σχετικών βεβαιώσεων ασφαλιστικής ενημερότητας Εφόσον ο διαγωνιζόμενος είχε εξοφλήσει τις υποχρεώσεις του που απέρρεαν από ασφαλιστικές εισφορές ή εφόσον είχε διακανονίσει δεσμευτικά τις άνω υποχρεώσεις του, σύμφωνα με το νόμο και τη διακήρυξη δεν υφίστατο λόγος αποκλεισμού του από τον διαγωνισμό και κατόπιν τούτου, ευλόγως θεωρήθηκε ότι η απάντηση στο σχετικό ερώτημα που αφορά σε εκπλήρωση των υποχρεώσεων της καταβολής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης ως λόγος αποκλεισμού έπρεπε να ήταν ΝΑΙ. Από την στιγμή που η συμμετέχουσα στην ένωση οικονομικών φορέων εταιρεία «...» ήταν ασφαλιστικά ενήμερη, διαθέτοντας την αντίστοιχη Ασφαλιστική Ενημερότητα κατά το χρόνο υποβολής προσφοράς στον Διαγωνισμό, η οποία υπεβλήθη κατά τα νόμιμα στο στάδιο διαδικασίας ανακήρυξης μας ως προσωρινού αναδόχου, δεν υφίστατο λόγος αποκλεισμού μας κατά το άρθρο 73 παρ.2 του Ν.4412/2016. Κατά την συμπλήρωση του Τ.Ε.Υ.Δ. η απάντηση στο επίδικο ερώτημα σχετίζεται άμεσα και πρέπει να δοθεί σε σχέση με τα προβλεπόμενα στο νόμο και τη διακήρυξη, δηλαδή με βάση το εάν συντρέχει ή όχι ο λόγος αποκλεισμού ως αυτός σαφώς περιγράφεται στην υπ' αριθμ. ... Διακήρυξη του διαγωνισμού, σε συνδυασμό με τις διατάξεις του αρ. 73 του Ν.4412/2016. Σύμφωνα με το άρθρο 73 του Ν. 4412/2016 ορίζονται εκτός των άλλων τα εξής «...2. Αποκλείεται από τη συμμετοχή σε διαδικασία σύναψης σύμβασης οποιοσδήποτε οικονομικός φορέας, εάν η αναθέτουσα αρχή: α) γνωρίζει ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας έχει αθετήσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και αυτό έχει διαπιστωθεί από δικαστική ή διοικητική απόφαση με τελεσίδικη και δεσμευτική ισχύ, σύμφωνα με διατάξεις της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ή την εθνική νομοθεσία ή/και β) μπορεί να αποδείξει με τα κατάλληλα μέσα ότι ο οικονομικός φορέας έχει αθετήσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης. Αν ο οικονομικός φορέας είναι Έλληνας πολίτης ή έχει την εγκατάστασή του στην Ελλάδα, οι υποχρεώσεις του που αφορούν τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης καλύπτουν τόσο την κύρια όσο και την επικουρική

ασφάλιση. Η παρούσα παράγραφος παύει να εφαρμόζεται όταν ο οικονομικός φορέας εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του είτε καταβάλλοντας τους φόρους ή τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης που οφείλει, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των δεδουλευμένων τόκων ή των προστίμων είτε υπαγόμενος σε δεσμευτικό διακανονισμό για την καταβολή τους..... Στο άρθρο 79 του Ν. 4412/2016 ορίζεται ότι «1. Κατά την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής ή κατά την υποβολή προσφορών στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων άνω των ορίων, οι αναθέτουσες αρχές δέχονται το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), το οποίο αποτελείται από ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986 (Α"75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις των άρθρων 73 και 74 για τις οποίες οι οικονομικοί φορείς αποκλείονται ή μπορούν να αποκλεισθούν..... 4. Για τις συμβάσεις κάτω των ορίων, η Αρχή, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 53, μπορεί να εκδίδει αντίστοιχο τυποποιημένο έντυπο υπεύθυνης δήλωσης, όπου απαιτείται, κατά τις διατάξεις του παρόντος. Μέχρι την έκδοση του τυποποιημένου εντύπου του προηγούμενου εδαφίου, γίνεται δεκτή υπεύθυνη δήλωση της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 1599/1986». Περαιτέρω στο άρθρο 79Α του ίδιου νόμου προβλέπονται τα εξής «1. Κατά την υποβολή του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης (ΕΕΕΣ) του άρθρου 79, είναι δυνατή, με μόνη την υπογραφή του κατά περίπτωση εκπροσώπου του οικονομικού φορέα η προκαταρκτική απόδειξη των λόγων αποκλεισμού που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 73 για το σύνολο των φυσικών προσώπων που είναι μέλη του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου του ή έχουν εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου σε αυτόν. 2. Ως εκπρόσωπος του οικονομικού φορέα για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, νοείται ο νόμιμος εκπρόσωπος αυτού, όπως προκύπτει από το ισχύον καταστατικό ή το πρακτικό εκπροσώπησης του κατά το χρόνο υποβολής της προσφοράς ή αίτησης συμμετοχής ή το αρμοδίως εξουσιοδοτημένο φυσικό πρόσωπο να εκπροσωπεί τον οικονομικό φορέα για διαδικασίες σύναψης συμβάσεων ή για

συγκεκριμένη διαδικασία σύναψης σύμβασης. 3. Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται και για την υπογραφή του Τυποποιημένου Εντύπου Υπεύθυνης Δήλωσης (Τ.Ε.Υ.Δ.) το οποίο εκδίδει η Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.).». Με βάση το ανωτέρω νομοθετικό καθεστώς και σε συνδυασμό με τη συμπλήρωση του Τ.Ε.Υ.Δ. από την εταιρεία μας, η απάντηση στο επίδικο ερώτημα σχετίζεται άμεσα και πρέπει να δοθεί με κριτήριο ότι ο υποψήφιος ανάδοχος δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις των άρθρων 73 και 74 του Ν.4412/2016, ήτοι στην συγκεκριμένη περίπτωση ότι δεν υφίσταται λόγος αποκλεισμού του σύμφωνα με το άρθρο 73 παρ. 2 του εν λόγω νόμου, το οποίο ρητά αναφέρει ότι σε περίπτωση ύπαρξης διακανονισμού δεν υπάρχει λόγος αποκλεισμού για αθέτηση των υποχρεώσεων από τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης. Η ορθότητα της απάντησής μας και το γεγονός ότι η ύπαρξη διακανονισμού δεν αποτελεί αθέτηση των υποχρεώσεων κοινωνικής ασφάλισης και άρα λόγο αποκλεισμού, επιβεβαιώνεται περαιτέρω και από το συνολικό πνεύμα του άρθρου 73 του Ν.4412/2016, στο οποίο αναφέρονται, όχι μόνο οι λόγοι αποκλεισμού, αλλά και ο τρόπος άρσης κάποιων εξ' αυτών. Συγκεκριμένα στην παράγραφο 7 του ίδιου άρθρου περιγράφεται ο τρόπος με τον οποίο ο φορέας είναι δυνατόν να αποδείξει ότι μπορεί να αρθεί λόγος αποκλεισμού του για μια από τις καταστάσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 1, 2γ και 4 όπου «μπορεί να προσκομίζει στοιχεία προκειμένου να αποδείξει ότι τα μέτρα που έλαβε επαρκούν για να αποδείξουν την αξιοπιστία του, παρότι συντρέχει ο σχετικός λόγος αποκλεισμού. Εάν τα στοιχεία κριθούν επαρκή, ο εν λόγω οικονομικός φορέας δεν αποκλείεται από τη διαδικασία σύναψης σύμβασης». Το γεγονός ότι στις περιπτώσεις δυνατότητας άρσης λόγου αποκλεισμού που αναφέρονται στην άνω διάταξη δεν περιλαμβάνεται η περίπτωση της παραγράφου 2β (περί αθέτησης καταβολής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης), καθιστά προφανές εξ' αντιδιαστολής ότι η αθέτηση της παραγράφου 2β του άρθρου 73 περί καταβολής ασφαλιστικών εισφορών αντιμετωπίζεται ως υποχρεωτικός λόγος αποκλεισμού, χωρίς δυνατότητα απόδειξης λήψης επανορθωτικών μέτρων και περαιτέρω, ότι η υπαγωγή σε ρύθμιση δεν αποτελεί περίπτωση επανορθωτικού μέτρου ή αποδεικτικού στοιχείου που

καλείται να προσκομίσει ο φορέας, ώστε να δύναται να αρθεί ο λόγος αποκλεισμού αν κριθεί επαρκές. Κατ' ακολουθία των ανωτέρω, η προφανής ερμηνεία του συνόλου του άρθρου 73 υποδεικνύει στον διαγωνιζόμενο ότι η υπαγωγή σε ρύθμιση δεν συνιστά παραβίαση, δεδομένου ότι δεν είναι επανορθωτικό μέτρο για την άρση λόγου αποκλεισμού αλλά λόγος εξ' αρχής μη εφαρμογής της παραγράφου 2β. Συνεπώς ορθώς θεωρήσαμε ότι η υπαγωγή σε ρύθμιση συνιστά εκπλήρωση των υποχρεώσεων όσον αφορά στην πληρωμή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και απαντήσαμε «ΝΑΙ» στο εν λόγω ερώτημα. Πρέπει δε να διευκρινιστεί ότι, κατά την ηλεκτρονική συμπλήρωση του Τ.Ε.Υ.Δ., η θετική απάντηση του οικονομικού φορέα μας είναι αποτέλεσμα κοινής απάντησης καταβολής φόρων και εισφορών κοινωνικής ασφάλισης. Συνεπώς, ο διαγωνιζόμενος που εύλογα και με καλή πίστη απάντησε «ΝΑΙ» στο αρχικό ερώτημα, δεδομένου ότι δεν υπήρχε παραβίαση από την στιγμή που ήταν ασφαλιστικά ενήμερος όπως αναλύουμε ανωτέρω, δεν έχει τη περαιτέρω δυνατότητα να επιλέξει «ΟΧΙ» εάν μία εκ των δύο υποχρεώσεων είχε εκπληρωθεί κατά τους όρους της παρ. 2 περ. δ' της ενότητας ΙΙΙ υπό του Τίτλου «ΛΟΓΟΙ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ» - Β: Λόγοι που σχετίζονται με την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, διότι η εν λόγω επιλογή δίνεται στην περίπτωση που προηγουμένως στο αρχικό ερώτημα, στην παρ. 1, είχε επιλεγεί το «ΟΧΙ» ως απάντηση. Επιπλέον, αξίζει να σημειώσουμε ότι η θέση του υποερωτήματος δ, στη στήλη των ερωτήσεων, σχετικά με την περίπτωση που ο οικονομικός φορέας απάνταγε «ΟΧΙ» στο πρώτο βασικό ερώτημα (σχετικά με την εκπλήρωση των υποχρεώσεων όσον αφορά την πληρωμή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης) φαίνεται ότι τέθηκε για να συμπεριλάβει τον οικονομικό φορέα, στον οποίο, ενώ συντρέχει λόγος αποκλεισμού από τη συμμετοχή σε διαδικασία σύναψης σύμβασης (λόγω αθέτησης υποχρεώσεων καταβολής φόρων ή ασφαλιστικών εισφορών) είναι δυνατή κατ' εξαίρεση η απαλλαγή του από τον υποχρεωτικό αποκλεισμό από τη αναθέτουσα αρχή εφόσον πληρούνται στο πρόσωπό του οι προϋποθέσεις του αρ. 73 παρ. 3 περ. α και β του Ν.4412/2016. Δηλαδή, η απάντηση στο υποερώτημα δ και συμπλήρωση των αντίστοιχων πεδίων από τον οικονομικό φορέα ήταν υποχρεωτική με βάση

το έγγραφο του Τ.Ε.Υ.Δ., εφόσον συνέτρεχε πράγματι στο πρόσωπό του τελευταίου λόγος αποκλεισμού, οπότε και κατά τον μεταγενέστερο έλεγχο των στοιχείων που θα προσκόμιζε ο οικονομικός φορέας, εφόσον αυτά κρίνονταν επαρκή για ν' αποδείξουν την αξιοπιστία του, ήταν δυνατόν να εξαιρεθεί από τον υποχρεωτικό αποκλεισμό (κατ' αρ. 73 παρ. 7 του Ν.4412/2016, σε συνδυασμό με την παρ. 18.1.2. του αρ. 18 της παρούσας Διακήρυξης). Την εν λόγω πρόβλεψη του νόμου περί κατ' εξαίρεση απαλλαγής του οικονομικού φορέα από τον υποχρεωτικό αποκλεισμό από τη συμμετοχή στη διαδικασία σύναψης σύμβασης συμπεριέλαβε το εν λόγω έγγραφο του Τ.Ε.Υ.Δ. στο κρίσιμο πεδίο του υποερωτήματος δ (της ενότητας III υπό του Τίτλου «ΛΟΓΟΙ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ» - Β: Λόγοι που σχετίζονται με την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης), όπως προκύπτει και από τη σαφή υποσημείωση XXII στο τέλος του υποερωτήματος δ. Από τα ανωτέρω συνάγεται το συμπέρασμα ότι η εταιρεία μας δεν συμπλήρωσε το σχετικό πεδίο, καθώς δεν συνέτρεχε εξαρχής στο πρόσωπό της λόγος αποκλεισμού από το διαγωνισμό, διότι σε αντίθεση με τα παραπάνω, είχε προβεί σε διακανονισμό για τις ασφαλιστικές της οφειλές ήδη προ της υποβολής της προσφοράς της και της συμπληρώσεως του ΤΕΥΔ και είχε ενήμερη ασφαλιστική ενημερότητα, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του αρ. 73 παρ. 2 του Ν.4412/2016, σε συνδυασμό με την παρ. 18.1.2. του αρ. 18 της παρούσας Διακήρυξης. Είναι μάλιστα πολύ λογικό, κατά τη συμπλήρωση του εν λόγω Τ.Ε.Υ.Δ., να θεωρήσουμε ότι η συμπλήρωση του υποερωτήματος δ δεν θα πρέπει να συμπληρωθεί, καθώς το εν λόγω υποερώτημα υπάγεται στις ερωτήσεις που αφορούν όσους δεν έχουν εκπληρώσει τις υποχρεώσεις τους, σχετικά με φόρους και εισφορές κοινωνικής ασφάλισης, ως ειδικότερος λόγος αποκλεισμού από το διαγωνισμό. Απεναντίας, αφής στιγμής η εταιρεία που συμμετέχει στην ένωση των οικονομικών μας φορέων είχε προβεί ήδη σε διακανονισμό για τη ρύθμιση των ασφαλιστικών εισφορών της και είχε η ίδια διαθέσει μέσω του συστήματος «Επικοινωνία» της ηλεκτρονικής πλατφόρμας του ΕΣΗΔΗΣ όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, συμπεριλαμβανομένης της ασφαλιστικής της ενημερότητας, τα οποία η αναθέτουσα αρχή θα έλεγχε πριν την τελική κατακύρωση του διαγωνισμού στον τελικό ανάδοχο, απαντώντας

«ΝΑΙ» στην πρώτη βασική ερώτηση σχετικά με την εκπλήρωση όλων των υποχρεώσεων της όσον αφορά την πληρωμή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, είχε απαντήσει ορθά και ουδεμία λανθασμένη ή ελλιπή συμπλήρωση είχε κάνει στα επίμαχα πεδία του Τ.Ε.Υ.Δ.. Επομένως, η απάντηση «ΝΑΙ» στο ερώτημα εάν «Ο οικονομικός φορέας έχει εκπληρώσει όλες τις υποχρεώσεις του όσον αφορά την πληρωμή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, στην Ελλάδα και στη χώρα στην οποία είναι τυχόν εγκατεστημένος;» ήταν η μόνη ορθή και ενδεδειγμένη απάντηση. και η ένωση των οικονομικών φορέων μας είναι ο μόνος οικονομικός φορέας στον οποίο θα πρέπει να κατακυρωθεί η σύμβαση. 2. Ασάφεια οδηγιών συμπλήρωσης του Τ.Ε.Υ.Δ. Συμπληρωματικά με τα ανωτέρω, να τονίσουμε πως εν προκειμένω είναι προφανές ότι υφίσταται πρόδηλη ασάφεια του συγκεκριμένου πεδίου του Τ.Ε.Υ.Δ., για το οποίο δεν διευκρινίζεται αν η υπαγωγή σε ρύθμιση συνιστά ή όχι παραβίαση ή εκπλήρωση των προβλέψεων εκ της κοινωνικής ασφάλισης. Η ασάφεια αυτή επιτείνεται από το γεγονός ότι ο νόμος και η διακήρυξη προβλέπουν ότι δεν αποκλείεται ο προσφέρων όταν έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του, είτε καταβάλλοντας τους φόρους ή τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης που οφείλει, είτε υπαγόμενος σε δεσμευτικό διακανονισμό για την καταβολή τους (κατ' αρ. 73 παρ. 2 του Ν.4412/2016 σε συνδυασμό με το αρ. 18 παρ. 18.1.2. της Διακήρυξης). Όπως έχει κριθεί (βλ. απόφαση ΑΕΠΠ 49/2018), ναι μεν ο κανονιστικός χαρακτήρας της διακήρυξης δεσμεύει, τόσο την αναθέτουσα αρχή, όσο και τους συμμετέχοντες, οι οποίοι οφείλουν να υποβάλουν τα αξιούμενα από τη διακήρυξη ή από τυχόν άλλη διάταξη στην οποία αυτή ρητώς παραπέμπει δικαιολογητικά και στοιχεία, αυτά, όμως προϋποθέτουν ρητό και σαφή όρο και όχι εκ των υστέρων και κατά την αξιολόγηση το πρώτον ερμηνεία της διακήρυξης με τρόπο ώστε να εισάγονται όροι αποκλεισμού και υποχρεώσεις των προσφερόντων, οι οποίες δεν προέκυπταν με σαφήνεια από την ίδια την διακήρυξη (ΑΕΠΠ 955/2018, 237/2017). Σύμφωνα δε με το άρθρο 53 παρ. 1 και 2 του Ν. 4412/2016 « 1. Οι όροι των εγγράφων της σύμβασης πρέπει να είναι σαφείς και πλήρεις ώστε να επιτρέπουν την υποβολή άρτιων και συγκρίσιμων μεταξύ τους προσφορών. 2. Τα έγγραφα της σύμβασηςπεριέχουν ιδίως : ιβ) τους όρους και τα κριτήρια

επιλογής, καθώς και τα ελάχιστα επίπεδα αυτών, σχετικά με τους λόγους αποκλεισμού, την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια και την τεχνική ή/και επαγγελματική ικανότητα των υποψηφίων ή προσφερόντων [...] ιε) το κριτήριο ανάθεσης, τη διαδικασία και τα κριτήρια αξιολόγησης των προσφορών, κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στα άρθρα 86 και 87 [...] ιζ) τους απαραίτους όρους, απόκλιση από τους οποίους συνεπάγεται την απόρριψη της προσφοράς [.....] κ) τα απαιτούμενα αποδεικτικά μέσα (δηλώσεις, δικαιολογητικά κ.λπ.), κα) τον κατάλογο και τη σειρά ισχύος των εγγράφων της σύμβασης». Από την απλή ανάγνωση του επίμαχου πεδίου του Τ.Ε.Υ.Δ., σε συνδυασμό με την ουσιαστική απαίτηση της διακήρυξης που προεκτέθηκε, προκύπτει ότι φορέας που έχει υπαχθεί σε υποχρεωτικό διακανονισμό της καταβολής των εισφορών του από την κοινωνική ασφάλιση κατά το χρόνο υποβολής του Τ.Ε.Υ.Δ., ευλόγως και με καλή πίστη θεωρεί ότι έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του προς την κοινωνική ασφάλιση και ως εκ τούτου ορθώς και νομίμως δηλώνει «ΝΑΙ» στο οικείο πεδίο. Η ένωση των οικονομικών μας φορέων δεν γνώριζε, ούτε μπορούσε να γνωρίζει ότι η συμπλήρωση του υποερωτήματος δ (της ενότητας ΙΙΙ υπό του Τίτλου «ΛΟΓΟΙ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ» - Β: Λόγοι που σχετίζονται με την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης), έπρεπε δήθεν να συμπληρωθεί πέραν των άλλων και απ' όσους υποψηφίους ήταν ασφαλιστικά ενήμεροι, έχοντας προβεί σε ρύθμιση-διακανονισμό για τις οφειλές τους προς τη Φορολογική Διοίκηση και τα ασφαλιστικά ταμεία. Εφόσον, το εν λόγω υποερώτημα είχε τεθεί προς απάντηση από τους υποψηφίους που στο πρόσωπό τους συνέτρεχε λόγος υποχρεωτικού αποκλεισμού από το διαγωνισμό, η ένωση μας, έχοντας καλή πίστη και με βάση την πιστή ανάγνωση της, ορθώς δεν το συμπλήρωσε. 3. Εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων του Ν.4412/2016 και της παρούσας Διακήρυξης. Η προσβαλλόμενη απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής θα πρέπει ν' ακυρωθεί καθώς έρχεται σε αντίθεση με το πνεύμα και το σκοπό της επικληθείσας διάταξης νόμου ως κανόνα δικαίου, καθώς και της παρούσας Διακήρυξης. Πρόθεση του νομοθέτη είναι ν' απαγορεύσει τη συμμετοχή στο διαγωνισμό και ν' αποκλείσει έτσι την ανάληψη δημοσίου έργου από το φορέα, ο οποίος δεν έχει εκπληρώσει τις ασφαλιστικές του

υποχρεώσεις, δηλαδή φορέα που οφείλει και δεν προτίθεται εμπράκτως ή δεν δύναται να καταβάλλει τις ασφαλιστικές εισφορές. Ο νομοθέτης θεωρεί αφενός, ότι ο φορέας ο οποίος οφείλει ασφαλιστικές εισφορές δίχως να τις καταβάλλει, κατά μείζονα λόγο, θα είναι οικονομικά αφερέγγυος και δεν θα μπορεί ν' ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις, οικονομικές και λοιπές μιας δημόσιας σύμβασης. Δεν υπάρχει λόγος λοιπόν, να επιβραβεύεται ο ασυνεπής και ο ανήμπορος να καταβάλλει τις εισφορές φορέας, με την ανάληψη μιας δημόσιας σύμβασης. Ο νομοθέτης επιπλέον γνωρίζει, ότι μια τέτοιου είδους ανάθεση έρχεται σε αντίθεση με όλο το σύστημα πληρωμών εργολαβικού ανταλλάγματος στους αναδόχους, καθόσον η πληρωμή εκάστης πιστοποίησης- λογαριασμού προϋποθέτει την προσκόμιση από τον ανάδοχο, κάθε φορά, ασφαλιστικής ενημερότητας. Επομένως, ο ανάδοχος που είναι από την αρχή της ανάληψης μιας δημόσιας σύμβασης μη ασφαλιστικά ενήμερος, είναι σφόδρα πιθανόν, ότι δεν θα μπορεί και αργότερα να προσκομίσει την ασφαλιστική ενημερότητα και να λάβει έτσι το αντάλλαγμα του έργου/ μελέτης που εκτέλεσε. Θα περιέλθει λοιπόν, κατά αυτόν τον τρόπο, σε οικονομικό αδιέξοδο, εξαιτίας ακριβώς της εκτέλεσης της δημόσιας σύμβασης, την οποία ανέλαβε, άλλως θα αναγκαστεί να μην την εκτελέσει. Κάτι τέτοιο βεβαίως, δεν ανταποκρίνεται στα έννομα συμφέροντα αμφοτέρων μερών, και έτσι ορθώς προβλέπεται ο αποκλεισμός του από τη διαγωνιστική διαδικασία. Αφετέρου, η πρόβλεψη του αποκλεισμού του μη ασφαλιστικά ενήμερου λειτουργεί, τόσο σαν κύρωση παράβασης κανόνων δικαίου, που επιτάσσουν την εκπλήρωση των ασφαλιστικών υποχρεώσεων, όσο και κυρίως ως ένα «μέσο πίεσης», άλλως κινήτρου, σε όσους επιθυμούν να συμμετάσχουν σε δημόσιο διαγωνισμό, να είναι ασφαλιστικά ενήμεροι, καθόσον άνευ ενημερότητας δεν μπορούν να λάβουν μέρος στη διαγωνιστική διαδικασία ή είναι αποκλειστέοι και αδυνατούν έτσι να επιτελέσουν την επιχειρηματική τους δραστηριότητα, που δεν είναι άλλη, από την επίτευξη κέρδους εκ της εκτέλεσής της δημόσιας σύμβασης. Κανένας, όμως, από τους παραπάνω λόγους δεν συντρέχει στο πρόσωπο όποιου έχει ρυθμίσει, και μάλιστα προ της υποβολής της προσφοράς, τις ασφαλιστικές του οφειλές, και ιδίως όταν τηρεί τη ρύθμιση αυτή. Γι' αυτό και ο νομοθέτης δεν αποκλείει και ορθώς, όποιον

είναι ασφαλιστικά ενήμερος έχοντας ρυθμίσει τις οφειλές του, ούτε κωλύει την εις αυτόν ανάθεση της δημόσιας σύμβασης. Επί τη βάσει των αμέσως παραπάνω εκτεθέντων καθίσταται σαφές ότι δεν είναι ορθός ο αποκλεισμός της ένωσης μας, ακόμη κι αν ήθελε γίνει δεκτό ότι, ισχυρισμό που εμείς αρνούμεθα και αποκλείουμε, ότι υφίσταται εσφαλμένη αναγραφή του πεδίου «ΝΑΙ» ή «ΟΧΙ» στο Τ.Ε.Υ.Δ. που υποβάλαμε, ιδίως του ότι ουδέποτε αποκρύψαμε πως η εταιρεία της ένωσης μας βρισκόταν σε εξυπηρετούμενη ρύθμιση των ασφαλιστικών οφειλών της. Άλλωστε, αν γίνει δεκτή η αντίθεση θέση προς τι η χορήγηση ενημερότητας από τον ασφαλιστικό φορέα, αφού αυτή ουδεμία χρησιμότητα θα εμφάνιζε; Συνεπέστερο θα ήταν, να μην χορηγείται ενημερότητα. Τέλος, πρέπει να τονισθεί ότι δεν είναι δυνατόν να «τιμωρείται» δι' αυτού του τρόπου όποιος ρυθμίζει τις οφειλές του εξ ασφαλιστικών εισφορών, και να δημιουργείται έτσι το παράδοξον, ο μεν ασφαλιστικός φορέας, με υπάρχουσα ρύθμιση να σταματά τα καταδιωκτικά μέτρα, τις πράξεις εκτέλεσης, και γενικά να μην στρέφεται κατά του οφειλέτη που εξυπηρετεί τη ρύθμιση, ενώ οι αναθέτουσες αρχές να τον «τιμωρούν» αποκλείοντας τον από το διαγωνισμό. Η προσβαλλόμενη λοιπόν απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής έρχεται σε αντίθεση με το σκοπό και το πνεύμα, τόσο των διατάξεων των αρ. 73, 74,79 και 103 του Ν.4412/2016, όσο και των διατάξεων του αρ. 5 παρ. δ της παρούσας Διακήρυξης. Δηλαδή, η αναθέτουσα αρχή έκρινε ότι δήθεν η ένωση μας, ως προσωρινός ανάδοχος, είχε απαντήσει εσφαλμένα στο επίμαχο πεδίο με τη λέξη «ΝΑΙ» αντί του ορθού «ΟΧΙ», με αποτέλεσμα η τελευταία να προβεί σε λανθασμένη/ελλιπή συμπλήρωση του Τ.Ε.Υ.Δ., και συγχρόνως να μην προβεί στις αναγκαίες επιπλέον διευκρινήσεις, που όφειλε να παρέχει η ένωση μας στην περίπτωση που απαντούσε «ΟΧΙ» στο επίμαχο πεδίο. Ουσιαστικά, η εν λόγω διαπίστωση από την αναθέτουσα αρχή περί μη ορθής συμπλήρωσης του Τ.Ε.Υ.Δ. εκ μέρους μας και περαιτέρω, περί μη παραδεκτής συμμετοχής μας στο διαγωνισμό, με αποτέλεσμα την απόρριψη της προσφοράς μας ως προσωρινού αναδόχου και την κατακύρωση της σύμβασης, στην αμέσως επόμενη κατά σειρά πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, ήτοι στον οικονομικό φορέα «...» είναι πλήρως αβάσιμη και ανυποστήρικτη. Εν προκειμένω, η αναθέτουσα

αρχή διατύπωσε κατά τέτοιο τρόπο την επίμαχη ερώτηση, ώστε με βάση την πραγματική κατάσταση που βρίσκεται η ένωση μας όσον αφορά στην εκπλήρωση των ασφαλιστικών της υποχρεώσεων, η μόνη ορθή απάντηση που όφειλε να δώσει με βάση αυτή ήταν «ΝΑΙ» και τούτο, διότι η υπαγωγή μας σε διακανονισμό-ρύθμιση, ήδη πριν την ημερομηνία υποβολής της προσφοράς μας στο διαγωνισμό, πιστοποιούσε την αλήθεια της εν λόγω δήλωσής μας. Διότι, η ύπαρξη ενεργούς ρύθμισης των ασφαλιστικών μας οφειλών με την αντίστοιχη ασφαλιστική ενημερότητα στο όνομα μας, αποδεικνύει την αλήθεια και την ακρίβεια της απάντησης μας στο επίμαχο ερώτημα με τη λέξη «ΝΑΙ» και την απενεργοποίηση του σχετικού λόγου αποκλεισμού. Επιπλέον, με βάση την αρχή της τυπικότητας, της διαφάνειας που πράγματι διέπουν τους διαγωνισμούς αναθέσεως δημοσίων συμβάσεων και την υποχρέωση της ένωσης οικονομικών μας φορέων να θέσει σε γνώση της αναθέτουσας αρχής, όλες τις σχετικές πληροφορίες σχετικά με τη συνεπή τήρηση των όρων του διακανονισμού και εκπλήρωσης των υποχρεώσεών της, καθ' όλη τη διάρκεια της διαγωνιστικής διαδικασίας, στο πλαίσιο άσκησης των αρμοδιοτήτων της, η ένωση μας, πέραν της ορθής συμπλήρωσης του επίμαχου πεδίου, διέθεσε ηλεκτρονικά και την ενεργή βεβαίωση ασφαλιστικής ενημερότητας μας, από την οποία προέκυπτε ότι ήδη προ της υποβολής της προσφοράς από την ένωση μας, μία εκ των εταιρείας εκ των μελών της, είχε ρυθμίσει και διακανονίσει με δεσμευτικό τρόπο προϋφιστάμενη οφειλή της προς το ΙΚΑ και τηρούσε ενήμερο το διακανονισμό αυτό. Άρα, ουδέν αποκρύψαμε και η αναθέτουσα αρχή μπορούσε να διαπιστώσει ευχερώς τη δηλωθείσα πραγματικότητα. Αναγκαίο είναι να επισημανθεί ότι δεν αποτελεί λόγο αποκλεισμού η κατάσταση της ρύθμισης οφειλών από ασφαλιστικές εισφορές και δεν κωλύει τη συμμετοχή στο διαγωνισμό ή την ανάδειξη ως αναδόχου κάθε νομικού προσώπου που έχει υπαχθεί εις αυτό. Με άλλα λόγια τονίζεται ότι αποτέλεσμα της ίδιας συμπεριφοράς μας (δηλώσεως στο Τ.Ε.Υ.Δ. και αναρτηθέντων δικαιολογητικών) είναι ότι η αναθέτουσα αρχή μπόρεσε εγκαίρως να ελέγξει την αξιοπιστία του φορέα μας και την τήρηση των όρων του διακανονισμού, απενεργοποιώντας τον σχετικό λόγο αποκλεισμό, όπως ορίζει τόσο ο νόμος, όσο και η παρούσα Διακήρυξη. Επομένως, επουδενί

τίθεται ζήτημα απόρριψης της προσφοράς μας ως προσωρινής αναδόχου κατά δέσμια αρμοδιότητα της αναθέτουσας αρχής. Αντίθετα, η εταιρεία μας απάντησε με ορθότητα, σαφήνεια και πληρότητα το εν λόγω Τ.Ε.Υ.Δ. και διέθεσε στην αναθέτουσα αρχή όποιο έγγραφο απαιτούνταν προκειμένου η τελευταία να εκδώσει την προβλεπόμενη πράξη κατακύρωσης της σύμβασης στο όνομα της ενώσεως μας. Αντιθέτως, τα επιχειρήματα περί αποκλεισμού μας της αναθέτουσας αρχής, που περιέχονται στην προσβαλλομένη απόφαση, είναι πλήρως αβάσιμα και έρχονται σε αντίθεση με τις αντίστοιχες διατάξεις του νόμου και της παρούσας διακήρυξης. Β) Η αναθέτουσα αρχή απορρίπτοντας την προσφορά μας ως προσωρινού αναδόχου με την περιγραφόμενη ανωτέρω αιτιολογία ήρθε σε αντίθεση με το σκοπό και το πνεύμα των διατάξεων του άρθρου 103§3 του Ν. 4412/2016, σε συνδυασμό τις διατάξεις του αρ. 5 παρ. δ της διακήρυξης, αποδίδοντας μας τις παραβάσεις που αυτές προβλέπουν, με συνέπεια τον αποκλεισμό μας από τον εν λόγω διαγωνισμό. Αναλυτικότερα, προϋπόθεση για τον αποκλεισμό ενός οικονομικού φορέα από τη διαγωνιστική διαδικασία, τόσο με βάση το νόμο όσο και με βάση την παρούσα διακήρυξη, είναι η μη ορθή συμπλήρωση του Τ.Ε.Υ.Δ., ώστε να μην μπορεί να διαπιστωθεί εάν ο εν λόγω οικονομικός φορέας, α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις του άρθρου 18 της παρούσας διακήρυξης, β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με το άρθρο 19 της διακήρυξης. Να σημειώσουμε ότι σύμφωνα με το νόμο και την διακήρυξη, η αναθέτουσα αρχή προς απόδειξη των ανωτέρω, σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, μπορεί να ζητήσει από τους προσφέροντες να υποβάλλουν όλα ή ορισμένα δικαιολογητικά από τα κατωτέρω αναφερόμενα, όταν αυτό απαιτείται για την ορθή διεξαγωγή της διαδικασίας. Αντίθετα, επαναλαμβάνουμε πως, στην παρούσα περίπτωση, ο οικονομικός μας φορέας δεν υπέπεσε σε καμία από τις ανωτέρω περιγραφόμενες παραβάσεις, διότι η συμπλήρωση του πεδίου «ΝΑΙ» στην απάντηση της επίμαχης ερώτησης ήταν η μόνη ορθή ενδεδειγμένη απάντηση. Συγχρόνως, κατά την ηλεκτρονική υποβολή και λήψη γνώσης από την αναθέτουσα αρχή όλων των απαιτούμενων δικαιολογητικών για τη διαπίστωση της αξιοπιστίας της εταιρείας μας και την πλήρωση των προϋποθέσεων που

απαιτούσε ο νόμος για την τελική κατακύρωση της εν λόγω σύμβασης στην εταιρεία μας, προσκομίσαμε βεβαίωση ασφαλιστικής ενημερότητας, με βάση την οποία εμφανίζονταν η ενεργή ρύθμιση των ασφαλιστικών μας οφειλών προς τον οικείο Ασφαλιστικό μας Φορέα. Από την άλλη, στην υποθετική περίπτωση που η αναθέτουσα αρχή επιθυμούσε, πέραν της προσκόμισης του εν λόγω δικαιολογητικού κατά το τελικό στάδιο του διαγωνισμού, όφειλε να διαρθρώσει διαφορετικά τα ερωτήματά της, στην αντίστοιχη ενότητα του Τ.Ε.Υ.Δ. και όχι να συμπεριλάβει την υποερώτηση δ της κρίσιμης ενότητας, περί των λόγων αποκλεισμού, στις ειδικότερες ερωτήσεις που όφειλε ν' απαντήσει ο οικονομικός φορέας, στο πρόσωπο του οποίου συνέτρεχε λόγος αποκλεισμού. Σε κάθε περίπτωση, η εταιρεία της ένωσης μας, όντας ασφαλιστικά ενήμερη, ήταν κατ' εξαίρεση απαλλαγμένη από τη συνδρομή στο πρόσωπό της του αντίστοιχου λόγου αποκλεισμού, περί μη εκπλήρωσης των υποχρεώσεων του φορέα όσον αφορά την εξόφληση των φόρων και ασφαλιστικών εισφορών. Συγχρόνως, κατά την προσκόμιση των απαιτούμενων δικαιολογητικών προς την αναθέτουσα αρχή, αποδείχθηκε η αλήθεια και η ακρίβεια της αντίστοιχης δήλωσης της εταιρείας μας με το Τ.Ε.Υ.Δ., χωρίς καμία παράλειψη ή έλλειψη αυτής. Επομένως, σύμφωνα με τα ανωτέρω πραγματικά περιστατικά, κατά τον έλεγχο των απαιτούμενων δικαιολογητικών μας από την αναθέτουσα αρχή δεν διαπιστώθηκε καμία από τις διαζευχτικές περιπτώσεις, που θα δικαιολογούσε τον αποκλεισμό μας από τον εν λόγω διαγωνισμό. Συγκεκριμένα, τα στοιχεία που δηλώθηκαν από την εταιρεία μας α) ΔΕΝ ήταν ψευδή ή ανακριβή, β) ΥΠΟΒΛΗΘΗΚΑΝ ΣΤΟ ΠΡΟΚΑΘΟΡΙΣΜΕΝΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ τα απαιτούμενα πρωτότυπα ή αντίγραφα των παραπάνω δικαιολογητικών-στοιχείων γ) ΑΠΟΔΕΙΧΘΗΚΕ η μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού των άρθρων 73 και 74 ή οι περισσότερες απαιτήσεις από τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής. 4. Παραδεκτή συμμετοχή μας στο διαγωνισμό και έλεγχος της τήρησης των γενικών εφαρμοζόμενων αρχών στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων. Έρχεται σε αντίθεση με το σκοπό και το πνεύμα του Ν. 4412/2016 και της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ η κρίση της προσβαλλόμενης ότι πρέπει να αποκλεισθεί η εταιρεία της ένωσης μας από το διαγωνισμό για εσφαλμένη συμπλήρωση του Τ.Ε.Υ.Δ. και περαιτέρω ουσιώδη παράλειψη

κατά τη συμπλήρωση αυτή, κατ' εφαρμογή του άρθρου 5.δ. της διακήρυξης (και του αντίστοιχου άρθρου 103 του Ν. 4412/2016), όταν αυτή ήταν ασφαλιστικά ενήμερη και υπέβαλε τα αντίστοιχα πιστοποιητικά ενημερότητας κατά τη διαδικασία της ανακήρυξης μας ως προσωρινού αναδόχου και έτσι ορθώς, ή επικουρικά εκ παραδρομής και χωρίς υπαιτιότητα, δήλωσε ότι δεν έχει παραβιάσει την υποχρέωση καταβολής των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης. Άλλωστε σύμφωνα με το άρθρο 100 του προοιμίου της οδηγίας 2014/24/ΕΕ, το οποίο δείχνει το πνεύμα αυτής, οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να παραμένουν ελεύθερες να αποφαινόμενται αν έχει σημειωθεί σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα όταν μπορούν να αποδείξουν με ενδεδειγμένα μέσα ότι ο οικονομικός φορέας έχει παραβεί τις υποχρεώσεις του, συμπεριλαμβανομένων των υποχρεώσεων που αφορούν την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, εκτός εάν το εθνικό δίκαιο ορίζει άλλως. Όταν βασίζονται σε λόγους προαιρετικού αποκλεισμού, οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να δίδουν ιδιαίτερη προσοχή στην αρχή της αναλογικότητας και μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις μπορούν ελάχιστονες παρατυπίες να οδηγήσουν στον αποκλεισμό οικονομικού φορέα. Μόνο όταν συρρέουν επαναλαμβανόμενες περιπτώσεις ελασσόνων παρατυπιών και μπορεί να γεννηθούν αμφιβολίες ως προς την αξιοπιστία οικονομικού φορέα, οι οποίες μπορούν ενδεχομένως να δικαιολογούν τον αποκλεισμό του. Σύμφωνα δε με την υπ' αριθ. 15 κατευθυντήρια οδηγία της ΕΑΑΔΗΣΥ, για να αποκλεισθεί διαγωνιζόμενος λόγω υποβολής ψευδούς δήλωσης, θα πρέπει η ψευδής δήλωση να είναι σοβαρή και να αποσκοπεί στην απόκρυψη πληροφοριών που απαιτούνται για την εξακρίβωση της απουσίας λόγων αποκλεισμού, πράγμα που σε καμία περίπτωση δεν πληρούται στην συγκεκριμένη περίπτωση. Συνδυαστικά με τα ανωτέρω, στην υπό κρίση περίπτωση δεν τίθεται θέμα παραβίασης όρου της διακήρυξης και περίπτωση εφαρμογής της αρχής της τυπικότητας, αλλά αντιθέτως πρόκειται περί μη επιτρεπτής φορμαλιστικής έως τυπολατρικής ερμηνείας που χρησιμοποιείται αποκλειστικά με στόχο τον αποκλεισμό του μειοδότη κατά παραβίαση των αρχών του ανταγωνισμού, εφόσον δεν έχει ουδεμία διαφορά στη διαδικασία του διαγωνισμού. Δίotti για ένα επουσιώδες «παράπτωμα» και αυτό σύμφωνα με την πιο αυστηρή και

τυπική ερμηνεία της διάταξης, που οφείλεται σε προφανή και εύλογη ασάφεια του όρου και όχι σε υπαιτιότητα του φορέα και σε κάθε περίπτωση σε συγγνωστή πλάνη, παραβιάζεται η προϋπόθεση εξασφάλισης της μεγαλύτερης δυνατής συμμετοχής στο διαγωνισμό και στερείται η Αναθέτουσα Αρχή της αρτιότερης και οικονομικότερης προσφοράς, ενάντια στο δημόσιο συμφέρον. Επιπλέον, ο ισχυρισμός ότι η Αναθέτουσα Αρχή όφειλε να έχει γνώση του διακανονισμού, με συμπλήρωση του αντίστοιχου πεδίου - την οποία και είχε λόγω της σχετικής προσκόμισης των Ασφαλιστικών Ενημεροτήτων - και συνεπώς η παράλειψη συμπλήρωσης του σχετικού πεδίου συνιστά ουσιώδη παράλειψη του Τ.Ε.Υ.Δ., ενώ η απάντηση ΟΧΙ ή ΝΑΙ με διακανονισμό έχουν το ίδιο έννομο αποτέλεσμα ως λόγος αποκλεισμού, ενέχει τον κίνδυνο να θεωρηθεί ότι η Αναθέτουσα Αρχή έχει ευχέρεια αξιολόγησης μεταξύ των δύο ίδιων κατ' αποτέλεσμα καταστάσεων. Τούτο όμως είναι αντίθετο στο νόμο και στην αρχή της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων. Για το λόγο ακριβώς αυτό και η Αναθέτουσα Αρχή όταν εξέτασε την ασφαλιστική ενημερότητα που προσκομίσαμε και έλαβε γνώση του διακανονισμού, θα έπρεπε να επιβεβαιώσει την αλήθεια και ορθότητα της δήλωσης μας στο Τ.Ε.Υ.Δ. και όχι να θεωρήσει τη δήλωσή μας δήθεν λανθασμένη και ελλιπή. Διότι, η προσκόμιση της ασφαλιστικής μας ενημερότητας κατά το χρόνο τελικού ελέγχου των δικαιολογητικών και κατακύρωσης της σύμβασης, γίνεται για να επιβεβαιωθεί η αλήθεια της δήλωσης στο Τ.Ε.Υ.Δ. του οικονομικού φορέα και η εν γένει αξιοπιστία του. Επιπλέον, ακόμη κι αν η υποβολή της επίμαχης υποερώτησης δ της ενότητας Β: ΛΟΓΟΙ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ είχε τεθεί παράλληλα με την πρώτη βασική ερώτηση, περί εκπλήρωσης των υποχρεώσεων των οικονομικών φορέων σχετικά με τους φόρους και τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης, τότε και πάλι η εκ των προτέρων αναφορά μας για το διακανονισμό- ρύθμιση των ασφαλιστικών μας οφειλών δεν θα άλλαζε κατά οποιοδήποτε τρόπο την απόφασή που όφειλε να λάβει η αναθέτουσα αρχή. Εν ολίγοις, δεν υπάρχει πληροφορία που να αποκρύψαμε από την Αναθέτουσα Αρχή, που θα μπορούσε να οδηγήσει σε διαφορετικό αποτέλεσμα διότι, ακόμα και αν είχαμε συμπληρώσει «ΟΧΙ» στο οικείο πεδίο και στη συνέχεια, αναφέραμε τα περι

διακανονισμού, η Αναθέτουσα Αρχή είχε εκ της διακήρυξης δέσμια αρμοδιότητα να μας αποδεχθεί, λόγω των προσκομισθησομένων Ασφαλιστικών Ενημεροτήτων. Επομένως, απ' όλα τα ανωτέρω τεκμαίρεται ότι η εταιρεία μας από τη μία, συμπλήρωσε ορθώς και πλήρως το Τ.Ε.Υ.Δ. και από την άλλη, προσκόμισε όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά προς την αναθέτουσα αρχή. Όσον αφορά την απάντησή μας στο επίμαχο πεδίο, αυτή ήταν καθ' όλα ορθή και νόμιμη, ενώ η λήψη γνώσης εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής της ασφαλιστικής μας ενημερότητας αποτελεί μακράν ισχυρότερο στοιχείο ειλικρίνειας εκ μέρους μας και πλήρους γνώσης των συγκεκριμένων θεμάτων της Αναθέτουσας Αρχής. Ενόψει των ανωτέρω, καθίσταται ευκρινές ότι η ένωση μας πληροί, τόσο τις τυπικές, όσο και τις ουσιαστικές προϋποθέσεις συμμετοχής στον εν λόγω διαγωνισμό και ουδέν λόγος αποκλεισμού συνέτρεχε στο πρόσωπό μας, ώστε να κηρυχθεί τελική ανάδοχος της εν λόγω μελέτης και να υπογράψει τη σύμβαση της παρούσας διακήρυξης. Η απάντησή μας στην επίμαχη ερώτηση με τη λέξη «ΝΑΙ» είναι η μόνη ορθή απάντηση με βάση τη διατύπωση και τη διάρθρωση των ερωτήσεων της εν λόγω ενότητας από την αναθέτουσα αρχή. Επικουρικώς, και στην υποθετική περίπτωση που η εταιρεία της ένωσης μας έπρεπε να συμπληρώσει το πεδίο του υποερωτήματος δ' περί διακανονισμού, απαντώντας προηγουμένως «ΟΧΙ» στην επίμαχη ερώτηση, κάτι το οποίο αρνούμεθα, αυτό δεν το γνώριζε, καθώς από τη μία, η διατύπωση και διάρθρωση των επίμαχων ερωτήσεων δεν ήταν σαφής και ξεκάθαρη, και από την άλλη, η ύπαρξη διακανονισμού των ασφαλιστικών μας οφειλών, εκ των πραγμάτων, δεν αποτελούσε λόγο αποκλεισμού από το διαγωνισμό σύμφωνα με το νόμο και τη διακήρυξη. Παράλληλα, η λήψη γνώσης από την αναθέτουσα αρχή όλων των απαιτούμενων δικαιολογητικών από τον οικονομικό μας φορέα, σε συνδυασμό με την πλήρη και ορθή δήλωση του Τ.Ε.Υ.Δ. συνηγορεί υπέρ της διαπίστωσης της αξιοπιστίας του φορέα μας και καμία αμφιβολία δεν καταλείπεται ως προς αυτό».

10. Επειδή, με τις ως άνω απόψεις της η αναθέτουσα αρχή υποστηρίζει ότι «Η προσβαλλόμενη στηρίχθηκε στο από 07-01-2020 3^ο ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΑΠΟΣΦΡΑΓΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ ΤΗΣ

ΑΝΟΙΧΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΜΕΣΩ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ ΜΕ ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΝΑΘΕΣΗΣ ΤΗΝ ΠΛΕΟΝ ΣΥΜΦΕΡΟΥΣΑ ΑΠΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΒΑΣΕΙ ΒΕΛΤΙΣΤΗΣ ΣΧΕΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ - ΤΙΜΗΣ & ΑΝΑΔΕΙΞΗΣ ΠΡΟΣΩΡΙΝΟΥ ΑΝΑΔΟΧΟΥ της Επιτροπής Διαγωνισμού για την “Μελέτη 4^{ου} Δημοτικού Σχολείου Δήμου ...” για τον έλεγχο των δικαιολογητικών συμμετοχής του προσωρινού αναδόχου «...»..-«...». Ειδικότερα επιμέρους εξέτασε για κάθε συμμετέχουσα στην Ένωση εταιρεία τα υποβληθέντα δικαιολογητικά και διαπίστωσε ότι στη με αρ. πρ. ... Βεβαίωση Ασφαλιστικής Ενημερότητας του Οικονομικού Φορέα «...» αναφέρεται ότι έχει ρυθμίσει οφειλή του προς το Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. σε δόσεις με την υπ’ αριθ. ... Απόφαση του Κ.Ε.Α.Ο., ήτοι πριν την ημερομηνία υποβολής της προσφοράς του στο διαγωνισμό. Ωστόσο, στο έντυπο Τ.Ε.Υ.Δ. του εν λόγω Οικονομικού Φορέα και συγκεκριμένα στο «Μέρος ΙΙΙ: Λόγοι αποκλεισμού - Β. Λόγοι που σχετίζονται με την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης» (σελ. 12), η ερώτηση «1) Ο οικονομικός φορέας έχει εκπληρώσει όλες τις υποχρεώσεις του όσον αφορά την πληρωμή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης xxii, στην Ελλάδα και στη χώρα στην οποία είναι τυχόν εγκατεστημένος;» έχει απαντηθεί εσφαλμένα με «Ναι», αντί να απαντηθεί με «όχι» ώστε στη συνέχεια να συμπληρωθεί αναλόγως το επόμενο πεδίο στο σημείο 2.δ. με τις απαραίτητες διευκρινίσεις. Η Επιτροπή, βασιζόμενη στην αρχή της τυπικότητας και έχοντας υπόψη ότι για την παραδεκτή συμμετοχή στον διαγωνισμό συμμετέχοντος οικονομικού φορέα, απαιτείται να υποβάλει με την προσφορά του το Τ.Ε.Υ.Δ. που αφορά τον ίδιο, όσο και για καθέναν από τους οικονομικούς φορείς στις ικανότητες των οποίων στηρίζεται, το οποίο πρέπει να είναι ορθά συμπληρωμένο και υπογεγραμμένο από τους νόμιμους εκπροσώπους όλων των εμπλεκόμενων φορέων και καθώς, εν προκειμένω η λανθασμένη/ελλιπής συμπλήρωση του Τ.Ε.Υ.Δ. του προσωρινού αναδόχου συνιστά ουσιώδη παράλειψη του Τ.Ε.Υ.Δ., εισηγήθηκε την απόρριψη της προσφοράς του προσωρινού αναδόχου του Διαγωνισμού, ήτοι της ένωσης οικονομικών φορέων «...» - «...», σύμφωνα και με το άρθρο 5 της Διακήρυξης και την κατακύρωση στη αμέσως επόμενη πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει

βέλτιστης σχέσης ποιότητας τιμής, ήτοι στον οικονομικό φορέα «...». Κατόπιν των ανωτέρω, η Οικονομική Επιτροπή στηριζόμενη στην αιτιολογία της Επιτροπής Διαγωνισμού και εφόσον υπήρχε διακριτή υποεπιλογή στο Τ.Ε.Υ.Δ. [2) Με άλλα μέσα; περ. δ) στήλη “εισφορές κοινωνικής ασφάλισης” γ.2) δ)], απέρριψε την προσφορά της προσφεύγουσας Ένωσης με βάση την αρχή της τυπικότητας που διέπει τους ανοιχτούς δημόσιους διαγωνισμούς και η οποία δεν θα μπορούσε να καμφθεί προς διασφάλιση της αρχής της διαφάνειας, του ανταγωνισμού και της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων (ΣτΕ 194/2011).

11. Επειδή, το άρθρο 73 του Ν. 4412/2016 με τίτλο «Λόγοι αποκλεισμού» προβλέπει ότι « 1. Οι αναθέτουσες αρχές αποκλείουν έναν οικονομικό φορέα από τη συμμετοχή σε διαδικασία σύναψης σύμβασης όταν αποδεικνύουν, με την επαλήθευση που προβλέπεται στα άρθρα 79 έως 81 ή είναι γνωστό στην αναθέτουσα αρχή με άλλο τρόπο, ότι υπάρχει εις βάρος του αμετάκλητη, καταδικαστική απόφαση για έναν από τους ακόλουθους λόγους: α) συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 2 της απόφασης-πλαίσιο 2008/841/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 24ης Οκτωβρίου 2008, για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος (ΕΕ L 300 της 11.11.2008 σ.42), β) δωροδοκία, όπως ορίζεται στο άρθρο 3 της σύμβασης περί της καταπολέμησης της διαφθοράς στην οποία ενέχονται υπάλληλοι των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ή των κρατών-μελών της Ένωσης (ΕΕ C 195 της 25.6.1997, σ. 1) και στην παράγραφο 1 του άρθρου 2 της απόφασης-πλαίσιο 2003/568/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 22ας Ιουλίου 2003, για την καταπολέμηση της δωροδοκίας στον ιδιωτικό τομέα (ΕΕ L 192 της 31.7.2003, σ. 54), καθώς και όπως ορίζεται στην κείμενη νομοθεσία ή στο εθνικό δίκαιο του οικονομικού φορέα, γ) απάτη, κατά την έννοια του άρθρου 1 της σύμβασης σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ C 316 της 27.11.1995, σ. 48), η οποία κυρώθηκε με το ν. 2803/2000 (Α· 48), δ) τρομοκρατικά εγκλήματα ή εγκλήματα συνδεόμενα με τρομοκρατικές δραστηριότητες, όπως ορίζονται, αντιστοίχως, στα άρθρα 1 και 3 της απόφασης-πλαίσιο 2002/475/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 13ης Ιουνίου 2002, για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας (ΕΕ L 164 της 22.6.2002, σ. 3) ή ηθική

αυτουργία ή συνέργεια ή απόπειρα διάπραξης εγκλήματος, όπως ορίζονται στο άρθρο 4 αυτής, ε) νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 1 της Οδηγίας 2005/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Οκτωβρίου 2005, σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας (ΕΕ L 309 της 25.11.2005, σ. 15), η οποία ενσωματώθηκε στην εθνική νομοθεσία με το ν. 3691/2008 (Α` 166), στ) παιδική εργασία και άλλες μορφές εμπορίας ανθρώπων, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 της Οδηγίας 2011/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 5ης Απριλίου 2011, για την πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και για την προστασία των θυμάτων της, καθώς και για την αντικατάσταση της απόφασης-πλαίσιο 2002/629/ΔΕΥ του Συμβουλίου (ΕΕ L 101 της 15.4.2011, σ. 1), η οποία ενσωματώθηκε στην εθνική νομοθεσία με το ν. 4198/2013 (Α` 215). Η υποχρέωση αποκλεισμού οικονομικού φορέα εφαρμόζεται επίσης όταν το πρόσωπο εις βάρος του οποίου εκδόθηκε αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση είναι μέλος του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου του εν λόγω οικονομικού φορέα ή έχει εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου σε αυτό. Η υποχρέωση του προηγούμενου εδαφίου αφορά: αα) στις περιπτώσεις εταιρειών περιορισμένης ευθύνης (Ε.Π.Ε.), ιδιωτικών κεφαλαιουχικών εταιρειών (Ι.Κ.Ε.) και προσωπικών εταιρειών (Ο.Ε. και Ε.Ε.), τους διαχειριστές, ββ) στις περιπτώσεις ανωνύμων εταιρειών (Α.Ε.), τον διευθύνοντα σύμβουλο, καθώς και όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, γγ) στις περιπτώσεις των συνεταιρισμών τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου.». 2. Αποκλείεται από τη συμμετοχή σε διαδικασία σύναψης σύμβασης οποιοσδήποτε οικονομικός φορέας, εάν η αναθέτουσα αρχή: α) γνωρίζει ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας έχει αθετήσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και αυτό έχει διαπιστωθεί από δικαστική ή διοικητική απόφαση με τελεσίδικη και δεσμευτική ισχύ, σύμφωνα με διατάξεις της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ή την εθνική νομοθεσία ή/και β) μπορεί να αποδείξει με τα κατάλληλα μέσα ότι

ο οικονομικός φορέας έχει αθετήσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης. γ) γνωρίζει ή μπορεί να αποδείξει με τα κατάλληλα μέσα ότι έχουν επιβληθεί σε βάρος του οικονομικού φορέα, μέσα σε χρονικό διάστημα δύο (2) ετών πριν από την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής προσφοράς ή αίτησης συμμετοχής: αα) τρεις (3) πράξεις επιβολής προστίμου από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας για παραβάσεις της εργατικής νομοθεσίας που χαρακτηρίζονται, σύμφωνα με την υπουργική απόφαση 2063/Δ1632/2011 (Β` 266), όπως εκάστοτε ισχύει, ως «υψηλής» ή «πολύ υψηλής» σοβαρότητας, οι οποίες προκύπτουν αθροιστικά από τρεις (3) διενεργηθέντες ελέγχους, ή ββ) δύο (2) πράξεις επιβολής προστίμου από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας για παραβάσεις της εργατικής νομοθεσίας που αφορούν την αδήλωτη εργασία, οι οποίες προκύπτουν αθροιστικά από δύο (2) διενεργηθέντες ελέγχους. Οι υπό αα` και ββ` κυρώσεις πρέπει να έχουν αποκτήσει τελεσίδικη και δεσμευτική ισχύ. Ο λόγος αποκλεισμού δεν εφαρμόζεται όταν η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, χωρίς ΦΠΑ, είναι ίση ή κατώτερη από το ποσό των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ. Αν ο οικονομικός φορέας είναι Έλληνας πολίτης ή έχει την εγκατάστασή του στην Ελλάδα, οι υποχρεώσεις του που αφορούν τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης καλύπτουν τόσο την κύρια όσο και την επικουρική ασφάλιση. Η παρούσα παράγραφος παύει να εφαρμόζεται όταν ο οικονομικός φορέας εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του είτε καταβάλλοντας τους φόρους ή τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης που οφείλει, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των δεδουλευμένων τόκων ή των προστίμων είτε υπαγόμενος σε δεσμευτικό διακανονισμό για την καταβολή τους. 3. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να προβλέπει στα έγγραφα της σύμβασης παρέκκλιση: α) από τον υποχρεωτικό αποκλεισμό που προβλέπεται στις παραγράφους 1 και 2 κατ' εξαίρεση, για επιτακτικούς λόγους δημόσιου συμφέροντος, όπως δημόσιας υγείας ή προστασίας του περιβάλλοντος ή/και β) από τον υποχρεωτικό αποκλεισμό που προβλέπεται στην παρ. 2, όταν ο αποκλεισμός θα ήταν σαφώς δυσανάλογος, ιδίως όταν μόνο μικρά ποσά των φόρων ή των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης δεν έχουν καταβληθεί ή όταν ο οικονομικός

φορέας ενημερώθηκε σχετικά με το ακριβές ποσό που οφείλεται λόγω αθέτησης των υποχρεώσεών του όσον αφορά στην καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης σε χρόνο κατά τον οποίο δεν είχε τη δυνατότητα να λάβει μέτρα, σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο της παρ. 2, πριν από την εκπνοή της προθεσμίας αίτησης συμμετοχής ή σε ανοικτές διαδικασίες της προθεσμίας υποβολής προσφοράς. 4. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αποκλείουν από τη συμμετοχή σε διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης οποιονδήποτε οικονομικό φορέα σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες καταστάσεις: α) εάν η αναθέτουσα αρχή μπορεί να αποδείξει με κατάλληλα μέσα αθέτηση των ισχυουσών υποχρεώσεων που προβλέπονται στην παρ. 2 του άρθρου 18, β) εάν ο οικονομικός φορέας τελεί υπό πτώχευση ή έχει υπαχθεί σε διαδικασία εξυγίανσης ή ειδικής εκκαθάρισης ή τελεί υπό αναγκαστική διαχείριση από εκκαθαριστή ή από το δικαστήριο ή έχει υπαχθεί σε διαδικασία πτωχευτικού συμβιβασμού ή έχει αναστείλει τις επιχειρηματικές του δραστηριότητες ή εάν βρίσκεται σε οποιαδήποτε ανάλογη κατάσταση προκύπτουσα από παρόμοια διαδικασία, προβλεπόμενη σε εθνικές διατάξεις νόμου, γ) εάν η αναθέτουσα αρχή διαθέτει επαρκώς εύλογες ενδείξεις που οδηγούν στο συμπέρασμα ότι ο οικονομικός φορέας συνήψε συμφωνίες με άλλους οικονομικούς φορείς με στόχο τη στρέβλωση του ανταγωνισμού, δ) εάν μία κατάσταση σύγκρουσης συμφερόντων κατά την έννοια του άρθρου 24 δεν μπορεί να θεραπευθεί αποτελεσματικά με άλλα, λιγότερο παρεμβατικά, μέσα, ε) εάν μία κατάσταση στρέβλωσης του ανταγωνισμού από την πρότερη συμμετοχή των οικονομικών φορέων κατά την προετοιμασία της διαδικασίας σύναψης σύμβασης, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 48, δεν μπορεί να θεραπευθεί με άλλα, λιγότερο παρεμβατικά, μέσα, στ) εάν ο οικονομικός φορέας έχει επιδείξει σοβαρή ή επαναλαμβανόμενη πλημμέλεια κατά την εκτέλεση ουσιώδους απαίτησης στο πλαίσιο προηγούμενης δημόσιας σύμβασης, προηγούμενης σύμβασης με αναθέτοντα φορέα ή προηγούμενης σύμβασης παραχώρησης που είχε ως αποτέλεσμα την πρόωρη καταγγελία της προηγούμενης σύμβασης, αποζημιώσεις ή άλλες παρόμοιες κυρώσεις, ζ) εάν ο οικονομικός φορέας έχει κριθεί ένοχος σοβαρών ψευδών δηλώσεων κατά την παροχή των πληροφοριών που απαιτούνται για την εξακρίβωση της

απουσίας των λόγων αποκλεισμού ή την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής, έχει αποκρύψει τις πληροφορίες αυτές ή δεν είναι σε θέση να προσκομίσει τα δικαιολογητικά που απαιτούνται κατ' εφαρμογή του άρθρου 79, η) εάν ο οικονομικός φορέας επιχειρεί να επηρεάσει με αθέμιτο τρόπο τη διαδικασία λήψης αποφάσεων της αναθέτουσας αρχής, να αποκτήσει εμπιστευτικές πληροφορίες που ενδέχεται να του αποφέρουν αθέμιτο πλεονέκτημα στη διαδικασία σύναψης σύμβασης ή να παράσχει εξ αμελείας παραπλανητικές πληροφορίες που ενδέχεται να επηρεάσουν ουσιωδώς τις αποφάσεις που αφορούν τον αποκλεισμό, την επιλογή ή την ανάθεση, θ) Εάν η αναθέτουσα αρχή μπορεί να αποδείξει, «με κατάλληλα μέσα», ότι ο οικονομικός φορέας έχει διαπράξει σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα, το οποίο θέτει εν αμφιβάλω την ακεραιότητά του. 5. Κατά παρέκκλιση από τα οριζόμενα στην περίπτωση β` της παρ. 4, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να μην αποκλείει έναν οικονομικό φορέα, ο οποίος βρίσκεται σε μια εκ των καταστάσεων που αναφέρονται στην παραπάνω περίπτωση, υπό την προϋπόθεση ότι η αναθέτουσα αρχή έχει αποδείξει ότι ο εν λόγω φορέας είναι σε θέση να εκτελέσει τη σύμβαση, λαμβάνοντας υπόψη τις ισχύουσες διατάξεις και τα μέτρα για τη συνέχιση της επιχειρηματικής του λειτουργίας, στην περίπτωση των καταστάσεων της περίπτωσης β` της παρ. 4. 6. Σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, οι αναθέτουσες αρχές αποκλείουν έναν οικονομικό φορέα, όταν αποδεικνύεται ότι αυτός βρίσκεται λόγω πράξεων ή παραλείψεων αυτού είτε πριν είτε κατά τη διαδικασία, σε μία από τις περιπτώσεις των παραγράφων 1 και 2. Σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας σύναψης σύμβασης, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αποκλείουν οικονομικό φορέα, όταν αποδεικνύεται ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας βρίσκεται λόγω πράξεων ή παραλείψεων αυτού είτε πριν είτε κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ανάθεσης, σε μία από τις περιπτώσεις της παρ. 4. 7. Οποιοσδήποτε οικονομικός φορέας εμπίπτει σε μια από τις καταστάσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 1, 2γ και 4 μπορεί να προσκομίζει στοιχεία προκειμένου να αποδείξει ότι τα μέτρα που έλαβε επαρκούν για να αποδείξουν την αξιοπιστία του, παρότι συντρέχει ο σχετικός λόγος αποκλεισμού. Εάν τα στοιχεία κριθούν επαρκή, ο εν λόγω οικονομικός

φορέας δεν αποκλείεται από τη διαδικασία σύναψης σύμβασης. Για τον σκοπό αυτόν, ο οικονομικός φορέας αποδεικνύει ότι έχει καταβάλει ή έχει δεσμευθεί να καταβάλει αποζημίωση για τυχόν ζημίες που προκλήθηκαν από το ποινικό αδίκημα ή το παράπτωμα, ότι έχει διευκρινίσει τα γεγονότα και τις περιστάσεις με ολοκληρωμένο τρόπο, μέσω ενεργού συνεργασίας με τις ερευνητικές αρχές, και έχει λάβει συγκεκριμένα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα, καθώς και μέτρα σε επίπεδο προσωπικού κατάλληλα για την αποφυγή περαιτέρω ποινικών αδικημάτων ή παραπτωμάτων. Τα μέτρα που λαμβάνονται από τους οικονομικούς φορείς αξιολογούνται σε συνάρτηση με τη σοβαρότητα και τις ιδιαίτερες περιστάσεις του ποινικού αδικήματος ή του παραπτώματος. Αν τα μέτρα κριθούν ανεπαρκή, γνωστοποιείται στον οικονομικό φορέα το σκεπτικό της απόφασης αυτής. Οικονομικός φορέας που έχει αποκλειστεί, με τελεσίδικη απόφαση, από τη συμμετοχή σε διαδικασίες σύναψης σύμβασης ή ανάθεσης παραχώρησης δεν μπορεί να κάνει χρήση της δυνατότητας που παρέχεται βάσει της παρούσας παραγράφου κατά την περίοδο του αποκλεισμού που ορίζεται στην εν λόγω απόφαση στο κράτος - μέλος στο οποίο ισχύει η απόφαση. 8. Η απόφαση της αναθέτουσας αρχής για την διαπίστωση της επάρκειας ή μη των επανορθωτικών μέτρων κατά την προηγούμενη παράγραφο εκδίδεται μετά από σύμφωνη γνώμη της επιτροπής της επόμενης παραγράφου, η οποία εκδίδεται εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την περιέλευση του σχεδίου απόφασης της αναθέτουσας αρχής στην εν λόγω επιτροπή συνοδευόμενου από όλα τα σχετικά στοιχεία. Με την άπρακτη παρέλευση της ως άνω προθεσμίας η αναθέτουσα αρχή αποκλείει από τη διαδικασία σύναψης σύμβασης τον εν λόγω οικονομικό φορέα. Η απόφαση της αναθέτουσας αρχής, καθώς και η απόφαση με την οποία γίνονται δεκτά ένδικα βοηθήματα κατ' αυτής, κοινοποιείται στην Αρχή. 9. Για τις ανάγκες των παραγράφων 7 και 8 συνιστάται επιτροπή που απαρτίζεται από εκπροσώπους του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, καθώς και του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων. Η ως άνω επιτροπή συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού η οποία εκδίδεται εντός μηνάς από τη δημοσίευση του παρόντος

και ρυθμίζει τις αναγκαίες λεπτομέρειες οργάνωσης και λειτουργίας της. Χρέη Προέδρου εκτελεί ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού. 10. Εάν η περίοδος αποκλεισμού δεν έχει καθοριστεί με αμετάκλητη απόφαση, ορίζεται ότι στις περιπτώσεις της παραγράφου 1 η περίοδος αυτή ανέρχεται σε πέντε (5) έτη από την ημερομηνία της καταδίκης με αμετάκλητη απόφαση και στις περιπτώσεις της παραγράφου 4 στα τρία (3) έτη από την ημερομηνία του σχετικού γεγονότος. 11. Το παρόν άρθρο δεν εφαρμόζεται σε δημόσιες συμβάσεις με εκτιμώμενη αξία ίση ή κατώτερη των δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ χωρίς Φ.Π.Α.». Στο άρθρο 79 του Ν. 4412/2016 ορίζεται ότι «1. Κατά την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής ή κατά την υποβολή προσφορών στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων άνω των ορίων, οι αναθέτουσες αρχές δέχονται το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), το οποίο αποτελείται από ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986 (Α`75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις των άρθρων 73 και 74 για τις οποίες οι οικονομικοί φορείς αποκλείονται ή μπορούν να αποκλεισθούν... 4. Για τις συμβάσεις κάτω των ορίων, η Αρχή, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 53, μπορεί να εκδίδει αντίστοιχο τυποποιημένο έντυπο υπεύθυνης δήλωσης, όπου απαιτείται, κατά τις διατάξεις του παρόντος. Μέχρι την έκδοση του τυποποιημένου εντύπου του προηγούμενου εδαφίου, γίνεται δεκτή υπεύθυνη δήλωση της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 1599/1986». Περαιτέρω στο άρθρο 79Α του ίδιου νόμου προβλέπονται τα εξής: «1. Κατά την υποβολή του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης (ΕΕΕΣ) του άρθρου 79, είναι δυνατή, με μόνη την υπογραφή του κατά περίπτωση εκπροσώπου του οικονομικού φορέα η προκαταρκτική απόδειξη των λόγων αποκλεισμού που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 73 για το σύνολο των φυσικών προσώπων που είναι μέλη του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου του ή έχουν εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου σε αυτόν. 2. Ως εκπρόσωπος του οικονομικού φορέα για την εφαρμογή του παρόντος

άρθρου, νοείται ο νόμιμος εκπρόσωπος αυτού, όπως προκύπτει από το ισχύον καταστατικό ή το πρακτικό εκπροσώπησής του κατά το χρόνο υποβολής της προσφοράς ή αίτησης συμμετοχής ή το αρμοδίως εξουσιοδοτημένο φυσικό πρόσωπο να εκπροσωπεί τον οικονομικό φορέα για διαδικασίες σύναψης συμβάσεων ή για συγκεκριμένη διαδικασία σύναψης σύμβασης. 3. Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται και για την υπογραφή του Τυποποιημένου Εντύπου Υπεύθυνης Δήλωσης (Τ.Ε.Υ.Δ.) το οποίο εκδίδει η Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.).».

12. Επειδή, το άρθρο 80 του ν. 4412/2016 με τίτλο «Αποδεικτικά μέσα» αναφέρει τα κάτωθι «1. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν τα πιστοποιητικά, τις βεβαιώσεις και τα λοιπά αποδεικτικά μέσα που αναφέρονται στις παραγράφους 2, 4 και 5 και στο Παράρτημα ΧΙΙ του Προσαρτήματος Α', ως απόδειξη της μη ύπαρξης λόγων αποκλεισμού, όπως αναφέρονται στα άρθρα 73 και 74 και της πλήρωσης των κριτηρίων επιλογής, σύμφωνα με τα άρθρα 75 και 76. Οι αναθέτουσες αρχές δεν απαιτούν αποδεικτικά μέσα, πλην εκείνων που αναφέρονται στο παρόν άρθρο και στο άρθρο 82. Όσον αφορά το άρθρο 78, οι οικονομικοί φορείς μπορούν να στηρίζονται σε οποιοδήποτε κατάλληλο μέσο προκειμένου να αποδείξουν στην αναθέτουσα αρχή ότι θα έχουν τους αναγκαίους πόρους στη διάθεσή τους. 2. Οι αναθέτουσες αρχές δέχονται ως επαρκή απόδειξη του ότι ο οικονομικός φορέας δεν εμπίπτει σε καμία από τις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 73: α) για την παράγραφο 1 του εν λόγω άρθρου, την προσκόμιση αποσπάσματος του σχετικού μητρώου, όπως του ποινικού μητρώου ή, ελλείψει αυτού, ισοδύναμου εγγράφου που εκδίδεται από αρμόδια δικαστική ή διοικητική αρχή του κράτους-μέλους ή της χώρας καταγωγής ή της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο εν λόγω οικονομικός φορέας, από τον οποίο προκύπτει ότι πληρούνται αυτές οι προϋποθέσεις. Η υποχρέωση προσκόμισης του ως άνω αποσπάσματος αφορά και τα πρόσωπα του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 73, β) για τις παραγράφους 2 και 4 περίπτωση β' του άρθρου 73, πιστοποιητικό που εκδίδεται από την αρμόδια αρχή του οικείου κράτους-μέλους ή χώρας, γ) για την περίπτωση γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 73, πιστοποιητικό από τη Διεύθυνση Προγραμματισμού και

Συντονισμού της Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων, από το οποίο να προκύπτουν οι πράξεις επιβολής προστίμου που έχουν εκδοθεί σε βάρος του οικονομικού φορέα σε χρονικό διάστημα δύο (2) ετών πριν από την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής προσφοράς ή αίτησης συμμετοχής. Αν το κράτος-μέλος ή η εν λόγω χώρα δεν εκδίδει τέτοιου είδους έγγραφο ή πιστοποιητικό ή όπου το έγγραφο ή το πιστοποιητικό αυτό δεν καλύπτει όλες τις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1, στις περιπτώσεις α` και β` της παραγράφου 2 και στην περίπτωση β` της παραγράφου 4 του άρθρου 73, το έγγραφο ή το πιστοποιητικό μπορεί να αντικαθίσταται από ένορκη βεβαίωση ή, στα κράτη-μέλη ή στις χώρες όπου δεν προβλέπεται ένορκη βεβαίωση, από υπεύθυνη δήλωση του ενδιαφερομένου ενώπιον αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, συμβολαιογράφου ή αρμόδιου επαγγελματικού ή εμπορικού οργανισμού του κράτους -μέλους ή της χώρας καταγωγής ή της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο οικονομικός φορέας. Οι αρμόδιες δημόσιες αρχές παρέχουν, όπου κρίνεται αναγκαίο, επίσημη δήλωση στην οποία αναφέρεται ότι δεν εκδίδονται τα έγγραφα ή τα πιστοποιητικά της παρούσας παρ. ή ότι τα έγγραφα αυτά δεν καλύπτουν όλες τις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1, στις περιπτώσεις α` και β` της παραγράφου 2 και στην περίπτωση β` της παραγράφου 4 του άρθρου 73. Οι επίσημες δηλώσεις καθίστανται διαθέσιμες μέσω του επιγραμμικού αποθετηρίου πιστοποιητικών (e-Certis) του άρθρου 81. 3. Για την απόδειξη της απαίτησης της παραγράφου 2 του άρθρου 75, οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν πιστοποιητικό/βεβαίωση του οικείου επαγγελματικού μητρώου του Παραρτήματος XI του Προσαρτήματος Α`, με το οποίο να πιστοποιείται αφενός η εγγραφή τους σε αυτό και το ειδικό επάγγελμά τους, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα και στα άρθρα 76 και 77, κατά περίπτωση. Για την απόδειξη άσκησης γεωργικού ή κτηνοτροφικού επαγγέλματος, οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν σχετική βεβαίωση άσκησης επαγγέλματος, από αρμόδια διοικητική αρχή ή αρχή Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης. 4. Η οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια του οικονομικού φορέα μπορεί, κατά κανόνα, να αποδεικνύεται με ένα ή περισσότερα από τα δικαιολογητικά που αναφέρονται στο Μέρος I του

Παραρτήματος XII του Προσαρτήματος Α`. Εάν ο οικονομικός φορέας, για βάσιμο λόγο, δεν είναι σε θέση να προσκομίσει τα δικαιολογητικά που ζητεί η αναθέτουσα αρχή, μπορεί να αποδεικνύει την οικονομική και χρηματοοικονομική του επάρκεια με οποιοδήποτε άλλο έγγραφο, το οποίο η αναθέτουσα αρχή κρίνει κατάλληλο. 5. Η τεχνική ικανότητα των οικονομικών φορέων μπορεί να αποδεικνύεται με έναν ή περισσότερους από τους τρόπους που αναφέρονται στο Μέρος II του Παραρτήματος XII του Προσαρτήματος Α`, ανάλογα με τη φύση, την ποσότητα ή τη σπουδαιότητα και τη χρήση των έργων, των αγαθών ή των υπηρεσιών. 6. Οι ενώσεις οικονομικών φορέων που υποβάλλουν κοινή προσφορά, υποβάλλουν τα παραπάνω, κατά περίπτωση δικαιολογητικά, για κάθε οικονομικό φορέα που συμμετέχει στην ένωση, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 19. 7. Εφόσον ζητηθεί, η Αρχή θέτει στη διάθεση άλλων κρατών μελών κάθε πληροφορία σχετικά με τους λόγους αποκλεισμού που παρατίθενται στα άρθρα 73 και 74, την καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας και τις χρηματοοικονομικές και τεχνικές ικανότητες των προσφερόντων που αναφέρονται στα άρθρα 75, 76 και 77, καθώς και κάθε πληροφορία σχετικά με τα αποδεικτικά μέσα που αναφέρονται στο παρόν άρθρο. 8. Σε περίπτωση διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης, για την απόδειξη της αθέτησης των υποχρεώσεων στους τομείς του κοινωνικοασφαλιστικού και του εργατικού δικαίου της παραγράφου 2 του άρθρου 18, σύμφωνα με την παράγραφο 4 περίπτωση α` του άρθρου 73, η αναθέτουσα αρχή υποχρεούται, κατ' ελάχιστον, να εφαρμόσει τα οριζόμενα στις περιπτώσεις β` και δ` της παρ. 2 του άρθρου 68 του ν. 3863/2010 (Α` 115). 9. Τα αποδεικτικά έγγραφα του παρόντος άρθρου και του Παραρτήματος XII του Προσαρτήματος Α`, μπορεί να εξειδικεύονται στις στα πρότυπα έγγραφα σύμβασης που εκδίδει η Αρχή, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 53. Σε δημόσιες συμβάσεις με εκτιμώμενη αξία μεγαλύτερη των δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ χωρίς Φ.Π.Α. και έως είκοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ χωρίς Φ.Π.Α., οι αναθέτουσες αρχές δύνανται να απαιτούν ως απόδειξη για τη μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού της παραγράφου 1 του άρθρου 73 του παρόντος, την υποβολή υπεύθυνης δήλωσης εκ μέρους του

οικονομικού φορέα, σε περίπτωση φυσικού προσώπου, ή σε περίπτωση νομικού προσώπου την υποβολή αυτής εκ μέρους του νομίμου εκπροσώπου, όπως αυτός ορίζεται στην περίπτωση 79Α του παρόντος. 10. Τα αποδεικτικά έγγραφα συντάσσονται στην ελληνική γλώσσα ή συνοδεύονται από επίσημη μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα. Στα αλλοδαπά δημόσια έγγραφα και δικαιολογητικά εφαρμόζεται η Συνθήκη της Χάγης της 5.10.1961, που κυρώθηκε με το ν. 1497/1984 (Α` 188). Ειδικά τα αλλοδαπά ιδιωτικά έγγραφα "συνοδεύονται από μετάφρασή τους" στην ελληνική γλώσσα επικυρωμένη είτε από πρόσωπο αρμόδιο κατά τις διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας είτε από πρόσωπο κατά νόμο αρμόδιο της χώρας στην οποία έχει συνταχθεί το έγγραφο. Στα έγγραφα της σύμβασης του άρθρου 53 μπορεί να ορίζεται ότι ενημερωτικά και τεχνικά φυλλάδια και άλλα έντυπα -εταιρικά ή μη- με ειδικό τεχνικό περιεχόμενο μπορούν να υποβάλλονται σε άλλη γλώσσα, χωρίς να συνοδεύονται από μετάφραση στην ελληνική. 11. Το παρόν άρθρο δεν εφαρμόζεται σε δημόσιες συμβάσεις με εκτιμώμενη αξία ίση ή κατώτερη των δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ (χωρίς ΦΠΑ). 12. Τα αποδεικτικά μέσα γίνονται αποδεκτά κατά τον ακόλουθο τρόπο: α) τα δικαιολογητικά που αφορούν την παράγραφο 1 του άρθρου 73, την περίπτωση γ` της παραγράφου 2 του άρθρου 73 και την περίπτωση β` της παραγράφου 4 του άρθρου 73 εφόσον έχουν εκδοθεί έως τρεις (3) μήνες πριν από την υποβολή τους, β) τα λοιπά δικαιολογητικά που αφορούν την παράγραφο 2 του άρθρου 73 εφόσον είναι εν ισχύ κατά το χρόνο υποβολής τους, άλλως, στην περίπτωση που δεν αναφέρεται χρόνος ισχύος, να έχουν εκδοθεί κατά τα οριζόμενα στην προηγούμενη περίπτωση, γ) τα δικαιολογητικά που αφορούν την παράγραφο 2 του άρθρου 75, τα αποδεικτικά ισχύουσας εκπροσώπησης σε περίπτωση νομικών προσώπων, και τα πιστοποιητικά αρμόδιας αρχής σχετικά με την ονομαστικοποίηση των μετοχών σε περίπτωση ανωνύμων εταιρειών, εφόσον έχουν εκδοθεί έως τριάντα (30) εργάσιμες ημέρες πριν από την υποβολή τους, δ) οι ένορκες βεβαιώσεις, εφόσον έχουν συνταχθεί έως τρεις (3) μήνες πριν από την υποβολή τους και ε) οι υπεύθυνες δηλώσεις, εφόσον έχουν συνταχθεί μετά την κοινοποίηση της πρόσκλησης για την υποβολή των δικαιολογητικών. β. Η υποπερίπτωση αδ` ισχύει και για τις

διαδικασίες ανάθεσης σύμβασης που κατά τη δημοσίευση του παρόντος είναι εκκρεμείς, εφόσον στα έγγραφα της σύμβασης δεν προβλέπεται ειδικός όρος ως προς τον χρόνο έκδοσης και ισχύος των δικαιολογητικών κατακύρωσης. Ως εκκρεμείς διαδικασίες για την εφαρμογή του παρόντος, νοούνται οι διαδικασίες στο πλαίσιο των οποίων δεν έχει παρέλθει η προθεσμία προσκόμισης των δικαιολογητικών κατακύρωσης, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 103. 13. Τα έγγραφα του παρόντος υποβάλλονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4250/2014 (Α` 94). Ειδικά τα αποδεικτικά τα οποία αποτελούν ιδιωτικά έγγραφα, μπορεί να γίνονται αποδεκτά και σε απλή φωτοτυπία, εφόσον συνυποβάλλεται υπεύθυνη δήλωση στην οποία βεβαιώνεται η ακρίβειά τους».

13. Επειδή, το άρθρο 103 του Ν. 4412/2016 με τίτλο « Πρόσκληση για υποβολή δικαιολογητικών» αναφέρει τα κάτωθι « Πέραν των οριζόμενων στις παραγράφους 3 και 4 του άρθρου 79 και στο άρθρο 93, ισχύουν και τα ακόλουθα: 1. Μετά την αξιολόγηση των προσφορών, η αναθέτουσα αρχή ειδοποιεί εγγράφως τον προσφέροντα, στον οποίο πρόκειται να γίνει η κατακύρωση («προσωρινό ανάδοχο»), να υποβάλει εντός προθεσμίας, δέκα (10) ημερών" από την κοινοποίηση της σχετικής έγγραφης ειδοποίησης σε αυτόν, τα αποδεικτικά έγγραφα νομιμοποίησης και τα πρωτότυπα ή αντίγραφα που εκδίδονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 4250/2014 (Α` 74) όλων των δικαιολογητικών του άρθρου 80, όπως καθορίζονται ειδικότερα στα έγγραφα της σύμβασης, ως αποδεικτικά στοιχεία για τη μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού των άρθρων 73 και 74, καθώς και για την πλήρωση των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής των άρθρων 75 έως 78. Τα δικαιολογητικά υποβάλλονται στην αναθέτουσα αρχή σε σφραγισμένο φάκελο, ο οποίος παραδίδεται στο αρμόδιο όργανο αξιολόγησης. 2. Αν δεν προσκομισθούν τα παραπάνω δικαιολογητικά ή υπάρχουν ελλείψεις σε αυτά που υποβλήθηκαν και ο προσωρινός ανάδοχος υποβάλλει εντός της προθεσμίας της παραγράφου 1 αίτημα προς το αρμόδιο όργανο αξιολόγησης για την παράταση της προθεσμίας υποβολής, το οποίο συνοδεύεται με αποδεικτικά έγγραφα από τα οποία να αποδεικνύεται ότι έχει αιτηθεί τη χορήγηση των δικαιολογητικών, η αναθέτουσα αρχή παρατείνει την προθεσμία υποβολής των

δικαιολογητικών για όσο χρόνο απαιτηθεί για τη χορήγηση των δικαιολογητικών από τις αρμόδιες αρχές. Το παρόν εφαρμόζεται αναλόγως και στις περιπτώσεις που η αναθέτουσα αρχή ζητήσει την προσκόμιση των δικαιολογητικών κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής και πριν το στάδιο κατακύρωσης, κατ' εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 79 παράγραφος 5 εδάφιο α', τηρουμένων των αρχών της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας. 3. Αν, κατά τον έλεγχο των παραπάνω δικαιολογητικών διαπιστωθεί ότι τα στοιχεία που δηλώθηκαν, σύμφωνα με το άρθρο 79 είναι ψευδή ή ανακριβή, απορρίπτεται η προσφορά του προσωρινού αναδόχου και, με την επιφύλαξη του άρθρου 104, καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγύηση συμμετοχής του, που είχε προσκομισθεί, σύμφωνα με το άρθρο 72, εφόσον είχε προσκομισθεί και η κατακύρωση γίνεται στον προσφέροντα που υπέβαλε την αμέσως επόμενη πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει των ειδικότερων κριτηρίων ανάθεσης όπως είχαν οριστεί στα έγγραφα της σύμβασης, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η προσφορά του προσφέροντος που απορρίφθηκε. Αν κανένας από τους προσφέροντες δεν υπέβαλε αληθή ή ακριβή δήλωση η διαδικασία ανάθεσης ματαιώνεται. 4. Αν ο προσωρινός ανάδοχος δεν υποβάλει στο προκαθορισμένο χρονικό διάστημα τα απαιτούμενα πρωτότυπα ή αντίγραφα, των παραπάνω δικαιολογητικών, απορρίπτεται η προσφορά του προσωρινού αναδόχου και καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγύηση συμμετοχής του, που είχε προσκομισθεί, σύμφωνα με το άρθρο 72, εφόσον είχε προσκομισθεί, και η κατακύρωση γίνεται στον προσφέροντα που υπέβαλε την αμέσως επόμενη πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει των ειδικότερων κριτηρίων ανάθεσης όπως είχαν οριστεί στα έγγραφα της σύμβασης, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η προσφορά του προσφέροντος που απορρίφθηκε. Αν κανένας από τους προσφέροντες δεν προσκομίζει ένα ή περισσότερα από τα απαιτούμενα έγγραφα και δικαιολογητικά, η διαδικασία ματαιώνεται. 5. Αν από τα παραπάνω δικαιολογητικά που προσκομίσθηκαν νομίμως και εμπροθέσμως, δεν αποδεικνύεται η μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού των άρθρων 73 και 74 ή η πλήρωση μιας ή περισσότερων από τις απαιτήσεις των κριτηρίων

ποιοτικής επιλογής, σύμφωνα με την παράγραφο 1 και τα άρθρα 75, 76 και 77, απορρίπτεται η προσφορά του προσωρινού αναδόχου και, με την επιφύλαξη του άρθρου 104, καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγύηση συμμετοχής του, είχε προσκομισθεί, σύμφωνα με το άρθρο 72, εφόσον είχε προσκομισθεί, και, με την επιφύλαξη του άρθρου 104, η κατακύρωση γίνεται στον προσφέροντα που υπέβαλε την αμέσως επόμενη πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει των ειδικότερων κριτηρίων ανάθεσης όπως είχαν οριστεί στα έγγραφα της σύμβασης, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η προσφορά του προσφέροντος που απορρίφθηκε. Αν κανένας από τους προσφέροντες δεν αποδείξει ότι πληροί τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής, σύμφωνα με την παράγραφο 1 και το άρθρο 75 η διαδικασία ματαιώνεται.

6. Η διαδικασία ελέγχου των παραπάνω δικαιολογητικών ολοκληρώνεται με τη σύνταξη πρακτικού από το αρμόδιο γνωμοδοτικό όργανο «..στο οποίο αναγράφεται η τυχόν συμπλήρωση δικαιολογητικών κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 2, και τη διαβίβαση του φακέλου στο αποφαινόμενο όργανο της αναθέτουσας αρχής για τη λήψη απόφασης [είτε για την κήρυξη του προσωρινού αναδόχου ως εκπτώτου] είτε για τη ματαίωση της διαδικασίας κατά τις παραγράφους 3, 4 ή 5 είτε κατακύρωσης της σύμβασης. Τα αποτελέσματα του ελέγχου των παραπάνω δικαιολογητικών, επικυρώνονται με την απόφαση κατακύρωσης του άρθρου 105.

7. Όσοι δεν έχουν αποκλειστεί οριστικά λαμβάνουν γνώση των παραπάνω δικαιολογητικών που κατατέθηκαν, κατά τα οριζόμενα στα έγγραφα της σύμβασης και στις διατάξεις του παρόντος». Στο άρθρο 104 του ν. 4412/2016 με τίτλο «Χρόνος συνδρομής όρων συμμετοχής - Οψιγενείς μεταβολές» προβλέπει τα εξής : « 1. Το δικαίωμα συμμετοχής και οι όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής όπως ορίστηκαν στα έγγραφα της σύμβασης, κρίνονται κατά την υποβολή της αίτησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος ή της προσφοράς, κατά την υποβολή των δικαιολογητικών του άρθρου 80, και κατά την σύναψη της σύμβασης σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περίπτωση γ' της παρ.3 του άρθρου 105. 2. Αν επέλθουν μεταβολές στις προϋποθέσεις τις οποίες οι προσφέροντες/υποψήφιοι είχαν δηλώσει ότι πληρούν, σύμφωνα με το άρθρο 79, οι οποίες επήλθαν ή για τις οποίες έλαβε γνώση ο

προσφέρων/υποψήφιος μετά την δήλωση και μέχρι την ημέρα της έγγραφης ειδοποίησης για την προσκόμιση των δικαιολογητικών κατακύρωσης, οι προσφέροντες/υποψήφιοι οφείλουν να ενημερώσουν αμελλητί την αναθέτουσα αρχή σχετικά και το αργότερο μέχρι την ημέρα της έγγραφης ειδοποίησης για την προσκόμιση των δικαιολογητικών του άρθρου 80. 3. Σε περίπτωση έγκαιρης και προσήκουσας ενημέρωσης της αναθέτουσας αρχής για οψιγενείς μεταβολές κατά την έννοια της προηγούμενης παραγράφου που επήλθαν στο πρόσωπο του προσωρινού αναδόχου, δεν καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγύηση συμμετοχής του, που είχε προσκομισθεί, σύμφωνα με τις παραγράφους 4, 5 και 6 του άρθρου 72, και εφαρμόζονται κατά τα λοιπά οι διατάξεις των παραγράφων αυτών. Σε αντίθετη περίπτωση, καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγύηση συμμετοχής του προσωρινού αναδόχου, που είχε προσκομισθεί, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 72».

14. Επειδή, το άρθρο 315 του Ν. 4412/2016 με τίτλο «Ειδικοί κανόνες διεξαγωγής διαδικασίας» αναφέρει τα κάτωθι «Η διεξαγωγή της διαδικασίας σύναψης σύμβασης (διαδικασία υποβολής, αποσφράγισης, αξιολόγησης προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής, επιλογής συμμετεχόντων, υποβολής δικαιολογητικών κατακύρωσης και σύμβασης, καθορισμού προθεσμιών ολοκλήρωσης του συνόλου ή των επιμέρους διαδικασιών) πραγματοποιείται κατά τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 92 έως 100, 103 και 104, αναλόγως εφαρμοζόμενα».

15. Επειδή, στο άρθρο 2 της οικείας διακήρυξης ορίζεται ότι: «2.1. Τα έγγραφα της σύμβασης κατά την έννοια της περιπτ. 14 της παρ. 1 του άρθρου 2 του Ν. 4412/2016, για τον παρόντα ηλεκτρονικό διαγωνισμό είναι τα ακόλουθα: α), β) το Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (Τ.Ε.Υ.Δ.). Στο άρθρο 5 της οικείας διακήρυξης ορίζεται μεταξύ άλλων ότι: «5.δ) Αν κατά τον έλεγχο των παραπάνω δικαιολογητικών διαπιστωθεί ότι: i) τα στοιχεία που δηλώθηκαν με το Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ) είναι ψευδή ή ανακριβή ή ii) αν δεν υποβληθούν στο προκαθορισμένο χρονικό διάστημα τα απαιτούμενα πρωτότυπα ή αντίγραφα, των παραπάνω δικαιολογητικών, ή iii) αν από τα δικαιολογητικά που προσκομίσθηκαν νομίμως και εμπροθέσμως, δεν αποδεικνύονται οι όροι και οι

προϋποθέσεις συμμετοχής σύμφωνα με τα άρθρα 17,18,19 και 22 της παρούσας, απορρίπτεται η προσφορά του προσωρινού αναδόχου, καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγύηση συμμετοχής του και η κατακύρωση γίνεται στον προσφέροντα που υπέβαλε την αμέσως επόμενη πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει της βέλτιστης σχέσης ποιότητας – τιμής, τηρουμένης της ανωτέρω διαδικασίας.». Στο άρθρο 18 της διακήρυξης ορίζεται ότι ο προσφέρων αποκλείεται του διαγωνισμού όταν: «18.1.2 α) Ο προσφέρων έχει αθετήσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά στην καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και αυτό έχει διαπιστωθεί από δικαστική ή διοικητική απόφαση με τελεσίδικη και δεσμευτική ισχύ, σύμφωνα με διατάξεις της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ή την εθνική νομοθεσία ή/και β) η αναθέτουσα αρχή μπορεί να αποδείξει με τα κατάλληλα μέσα ότι ο προσφέρων έχει αθετήσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης. Αν ο προσφέρων είναι Έλληνας πολίτης ή έχει την εγκατάστασή του στην Ελλάδα, οι υποχρεώσεις του που αφορούν τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης καλύπτουν, τόσο την κύρια, όσο και την επικουρική ασφάλιση. Δεν αποκλείεται ο προσφέρων, όταν έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του, είτε καταβάλλοντας τους φόρους ή τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης που οφείλει, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των δεδουλευμένων τόκων ή των προστίμων, είτε υπαγόμενος σε δεσμευτικό διακανονισμό για την καταβολή τους.». Εν προκειμένω στο ΤΕΥΔ αναγράφεται (ΜΕΡΟΣ III, Ενότητα Β). «Λόγοι που σχετίζονται με την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης Ο οικονομικός φορέας έχει εκπληρώσει όλες τις υποχρεώσεις του όσον αφορά την πληρωμή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, στην Ελλάδα και στη χώρα στην οποία είναι τυχόν εγκατεστημένος ;» Ναι Όχι και ακολούθως Εάν όχι αναφέρετε: α) Χώρα ή κράτος μέλος για το οποίο πρόκειται: α)[.....]. β) Ποιο είναι το σχετικό ποσό; β)[.....] γ) Πως διαπιστώθηκε η αθέτηση των υποχρεώσεων; 1) Μέσω δικαστικής ή διοικητικής απόφασης; γ.1) Ναι Όχι - - Η εν λόγω απόφαση είναι τελεσίδικη και δεσμευτική; Ναι Όχι - Αναφέρατε την ημερομηνία καταδίκης ή έκδοσης απόφασης [.....]- Σε περίπτωση καταδικαστικής απόφασης, εφόσον ορίζεται απευθείας σε αυτήν, τη διάρκεια

της περιόδου αποκλεισμού: [.....] 2) Με άλλα μέσα; Διευκρινίστε: γ.2)[.....].
δ) Ο οικονομικός φορέας έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του είτε καταβάλλοντας τους φόρους ή τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης που οφείλει συμπεριλαμβανόμενων κατά περίπτωση, των δεδουλευμένων τόκων ή των προστίμων, είτε υπαγόμενος σε δεσμευτικό διακανονισμό για την καταβολή τους ; δ) Ναι Όχι Εάν ναι, να αναφερθούν λεπτομερείς πληροφορίες [.....] Εάν η σχετική τεκμηρίωση όσον αφορά την καταβολή των φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης διατίθεται ηλεκτρονικά, αναφέρετε: (διαδικτυακή διεύθυνση, αρχή ή φορέας έκδοσης, επακριβή στοιχεία αναφοράς των εγγράφων): [.....][.....][.....]».

16. Επειδή, η διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί το κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού (Ε.Α. ΣτΕ 352/2016) και ως κανονιστική πράξη, δεσμεύει με τους όρους της, τόσο τους τρίτους προς τους οποίους απευθύνεται, όσο και το ίδιο το νομικό πρόσωπο που προκηρύσσει τον σχετικό διαγωνισμό, το οποίο υποχρεούται εφεξής και μέχρι τέλους της διαδικασίας του διαγωνισμού να εφαρμόζει τα όσα ορίζονται σε αυτή (βλ. ενδεικτικά Πράξεις VI Τμήματος ΕλΣυν 181/2006, 31/2003, 105/2003, 294/2010, 224, 78/2007, 19/2005 κ.ά.). Ταυτόχρονα, επιβάλλεται να προσδιορίζονται επακριβώς σε αυτήν τα προς συμμετοχή στον διαγωνισμό απαιτούμενα προσόντα και τα υποβλητέα, κατά την κατάθεση της προσφοράς δικαιολογητικά και λοιπά στοιχεία. Άλλωστε, η αρχή της δεσμευτικότητας της διακήρυξης κατοχυρώνεται και στο ενωσιακό δίκαιο, αφού κάθε απόκλιση από τους όρους αυτής αποτελεί παραβίαση της αρχής της ισότητας των διαγωνιζομένων (βλ. Πράξη VI Τμήματος ΕλΣυν 70/2006). Σκοπός της ενιαίας εφαρμογής των όρων της διακήρυξης και της τήρησης των αρχών της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, είναι η διαμόρφωση ενός ασφαλούς δικαιικού πλαισίου, εντός του οποίου θα διεξαχθεί ο διαγωνισμός και η αποφυγή αδικαιολόγητων αιφνιδιασμών των εν δυνάμει υποψηφίων, οι οποίοι σε κάθε στάδιο της διαγωνιστικής διαδικασίας θα εκκινούν από μία κοινή αφετηρία, θα γνωρίζουν εκ των προτέρων ασφαλώς και με ακρίβεια τις προβλεπόμενες διαδικασίες και θα έχουν ίσες ευκαιρίες συμμετοχής, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας. Όπως, δε, παγίως γίνεται δεκτό, οι αρχές της διαφάνειας

και της ίσης μεταχείρισης στους δημόσιους διαγωνισμούς επιτάσσουν στις αναθέτουσες αρχές να διατυπώνουν τους όρους διεξαγωγής της διαδικασίας ανάθεσης στην προκήρυξη του διαγωνισμού με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία, κατά τρόπο ώστε αφενός να παρέχουν σε όλους τους ευλόγως ενημερωμένους και επιδεικνύοντες τη συνήθη επιμέλεια διαγωνιζομένους τη δυνατότητα να κατανοούν το ακριβές περιεχόμενο των όρων αυτών και να τους ερμηνεύουν με τον ίδιο τρόπο, αφετέρου, να καθιστούν δυνατό τον αποτελεσματικό έλεγχο του αν οι προσφορές των υποψηφίων ανταποκρίνονται στα τιθέμενα κριτήρια (Ε.Σ Κλ.Ε 157/2017, Τμ. VI 2452/2012, 1643/2014, 6869/2015, 261/2017, βλ. και ΔΕΚ απόφαση της 18.10.2001, C-19/2000, SIAC Construcion Ltd, σκέψεις 41 έως 44, απόφαση της 29.4.2004, C-496/1999 Επιτροπή κατά CAS Succhi di Frutta, σκέψη 111, απόφαση της 10.5.2012, C-368/10, Επιτροπή κατά Κάτω Χωρών σκ. 109 επ.). Άλλωστε, όπως παγίως έχει κριθεί, η αρχή της ίσης μεταχειρίσεως και η υποχρέωση διαφάνειας απαγορεύουν στην αναθέτουσα αρχή να απορρίψει προσφορά στηριζόμενη σε λόγους οι οποίοι δεν προβλέπονται στην οικεία προκήρυξη (βλ., C-278/14, SC Enterprise Focused Solutions SRL ECLI:EU:C:2015:228,σκ. 28, και απόφαση Medipac—Καζαντζίδης, C-6/05, EU:C:2007:337, σκέψη 54). Υπό αυτό το πρίσμα συνάγεται ότι η αυστηρότητα της εφαρμογής της διακήρυξης προϋποθέτει την σαφήνεια των όρων αυτής καθώς η παραβίαση αμφίσημων όρων δεν οδηγεί αναγκαστικά στον αποκλεισμό διαγωνιζόμενου αν δεν ευθύνεται ο ίδιος για την παρερμηνεία των υποχρεώσεων του (Συμβάσεις Δημοσίων Έργων Χρ. Μηκίδης, 2009, σελ. 87 επ.). Τούτο, διότι η ερμηνεία των όρων των εγγράφων της σύμβασης δεν μπορεί να γίνεται εις βάρος του καλόπιστου διαγωνιζόμενου, εφόσον η Διοίκηση ήταν αυτή που όφειλε να εκφραστεί σαφέστερα (ΕφΑθ 1959/1970 Αρμ. 1970 σελ. 1111, ΕφΘεσ 501/1987 ΕΔημΕργ 1990/1, σελ. 84, Α. Τάχος, Ελληνικό Διοικητικό Δίκαιο, εκδ. θ΄, σελ. 776).

17. Επειδή, ο τρόπος συντάξεως των προσφορών στα πλαίσια των δημοσίων διαγωνισμών διέπεται από την αρχή της τυπικότητας, η οποία αποσκοπεί στην εξασφάλιση αφενός της τηρήσεως των αρχών του ανταγωνισμού, της διαφάνειας και του ίσου μέτρου κρίσεως αφετέρου της

ανάγκης ευχερούς συγκρίσεως των προσφορών μεταξύ τους καθώς και στην αποφυγή του κινδύνου αλλοιώσεως αυτών (ΣτΕ127/2015, 1971/2013, 194/2011, 804/2010, 3084/2008, 1895/2007, 3769/2003, ΕΑ 860, 689/2011, 1008/2009, 817/2008). Επίσης, όπως προαναφέρθηκε, σκοπός της ενιαίας εφαρμογής των όρων της διακήρυξης και της τήρησης των αρχών της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, είναι η διαμόρφωση ενός ασφαλούς δικαιοσύνη πλαισίου, εντός του οποίου θα διεξαχθεί ο διαγωνισμός και η αποφυγή αδικαιολόγητων αιφνιδιασμών των εν δυνάμει υποψηφίων, οι οποίοι σε κάθε στάδιο της διαγωνιστικής διαδικασίας θα εκκινούν από μία κοινή αφετηρία, θα γνωρίζουν εκ των προτέρων ασφαλώς και με ακρίβεια τις προβλεπόμενες διαδικασίες και θα έχουν ίσες ευκαιρίες συμμετοχής, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας. Σύμφωνα με τα ανωτέρω, τυχόν παράβαση ουσιώδους όρου της διακήρυξης, είτε κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού, είτε κατά τη συνολολόγηση της σύμβασης που καταρτίζεται μετά τη διενέργεια του διαγωνισμού, είτε κατά το στάδιο της εκτέλεσης αυτής, καθιστά μη νόμιμη τη σχετική διαδικασία και επάγεται ακυρότητα (βλ. IV Τμήμα ΕλΣυν 70/2003, 105/2002, 78/2001, 4/2001, 85/2000).

18. Επειδή, σύμφωνα με πάγια νομολογία, ενόψει της αρχής της τυπικότητας, που, όπως προαναφέρθηκε, διέπει τη διαδικασία σύναψης δημοσίων συμβάσεων, η αναθέτουσα αρχή έχει τη δυνατότητα να καλεί τους προμηθευτές να συμπληρώσουν τα νομίμως, καταρχήν, υποβληθέντα δικαιολογητικά ή να παρέχουν σχετικές διευκρινίσεις αλλά όχι να αναπληρώσουν μη υποβληθέντα ή μη νομίμως υποβληθέντα δικαιολογητικά (ΣτΕ 2454/09, ΕΑ ΣτΕ 457, 364/09, 738/09, 180/09, 567/08, 3075/08, 307/07, ΔΕφΑθ 271/2011). Περαιτέρω, μια προσφορά δεν δύναται να τροποποιηθεί μετά την κατάθεσή της, είτε κατόπιν πρωτοβουλίας της αναθέτουσας αρχής είτε του προσφέροντος (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C 599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 36, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manova, C 336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 31), ή να αντικατασταθεί με νέα (βλ. αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C- 599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 40, της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manova, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 36) οπότε οιαδήποτε

ερώτηση προς διευκρίνιση μπορεί μόνο να έχει ως αποτέλεσμα την άρση κάποιας ασάφειας και όχι την τροποποίηση της εν θέματι προσφοράς (βλ. σχετικές αποφάσεις της 11ης Μαΐου 2017, Archus and Gama, C-131/2016, της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 40, της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manova, C- 336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 36).

19. Επειδή, τυχόν παράβαση ουσιώδους όρου της διακήρυξης, είτε κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού, είτε κατά τη συνομολόγηση της σύμβασης που καταρτίζεται μετά τη διενέργεια του διαγωνισμού, είτε κατά το στάδιο της εκτέλεσης αυτής, καθιστά μη νόμιμη τη σχετική διαδικασία και επάγεται ακυρότητα (βλ. IV Τμήμα ΕλΣυν 70/2003, 105/2002, 78/2001, 4/2001, 85/2000).

20. Επειδή, τυχόν ασάφειες ή πλημμέλειες των εγγράφων της σύμβασης δεν μπορούν να ερμηνεύονται εις βάρος των διαγωνιζομένων, κατά παράβαση των αρχών του ανταγωνισμού και της παροχής ίσων ευκαιριών και θα πρέπει να παρέχεται και σε αυτούς, οι οποίοι βλάπτονται από την ασάφεια ή την πλημμέλεια αυτή, η δυνατότητα να συμπληρώσουν την τυχόν ελαττωματική προσφορά τους (ΕΑ ΣτΕ 423/2011, 424/2011, 425/2011). Τούτο, διότι η ερμηνεία των όρων των εγγράφων της σύμβασης δεν μπορεί να γίνεται σε βάρος του καλόπιστου διαγωνιζομένου, εφόσον η Διοίκηση ήταν αυτή που όφειλε να εκφραστεί σαφέστερα (ΕφΑθ 1959/1970, Αρμ. 1970, σελ. 1111, Εφ.Θεσ. 501/87, ΕΔημ.Εργ. 1990/1, σελ. 84, Α. Τάχος, Ελληνικό Διοικητικό Δίκαιο, έκδοση θ', Σάκκουλας, σελ. 776).

21. Επειδή, το ΔΕΕ έχει χρησιμοποιήσει την έννοια «του ευλόγως ενημερωμένου και κανονικά επιμελούς συμμετέχοντα» σε διαφορετικά επίπεδα αξιολογικής κρίσης. Ειδικότερα, καταρχήν αναφορικά με την κρίση περί της ασάφειας ή μη όρου διακήρυξης έχει αναφέρει ενδεικτικά «Στη σκέψη 42 της αποφάσεως SIAC Construction (C-19/00, EU:C:2001:553), το Δικαστήριο έκρινε ότι τα κριτήρια αναθέσεως πρέπει να διατυπώνονται, στη συγγραφή υποχρεώσεων ή στην προκήρυξη του διαγωνισμού, κατά τρόπο που να επιτρέπει σε όλους τους διαγωνιζόμενους οι οποίοι είναι ευλόγως ενημερωμένοι και επιδεικνύουν τη συνήθη επιμέλεια να τα ερμηνεύουν κατά

τον ίδιο τρόπο. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να ελέγξει αν ο ενδιαφερόμενος διαγωνιζόμενος αδυνατούσε όντως να κατανοήσει τα επίμαχα κριτήρια αναθέσεως ή αν πρέπει να θεωρηθεί ότι είχε τη δυνατότητα να τα κατανοήσει βάσει του κριτηρίου του ευλόγως ενημερωμένου διαγωνιζόμενου που επιδεικνύει τη συνήθη επιμέλεια» (βλ. Απόφαση ΔΕΕ της 12ης Μαρτίου 2015, C-538/13 (eVigilo Ltd) σκ. 54,55, πρβλ. Προτάσεις της Γενικής Εισαγγελέως, Eleanor Sharpston της 2ης Σεπτεμβρίου 2018, Υπόθεση C-375/17 (Stanley Int. Betting Ltd) σκ. 71). Περαιτέρω, η ως άνω έννοια υπεισέρχεται όταν το Δικαστήριο υπολαμβάνει συγκεκριμένη συμπεριφορά επιληφθέν επί συγκεκριμένης συμπεριφοράς υποψηφίου και δη επί ζητήματος γένεσης τελωνιακής οφειλής το ΔΕΕ έκρινε ότι «Συναφώς, αφενός, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η έκφραση «όφειλαν εύλογα να γνωρίζουν», που περιλαμβάνεται στο άρθρο 202, παράγραφος 3, δεύτερη περίπτωση, του τελωνιακού κώδικα, αναφέρεται στη συμπεριφορά ενημερωμένου και επιμελή επιχειρηματία» [Απόφαση του ΔΕΕ της 17ης Νοεμβρίου 2011, υπόθεση C-454/10 (Oliver Jestel) σκ.22, Προτάσεις του Γενικού Εισαγγελέα, Michal Bobek, της 5ης Ιουλίου 2017, Υπόθεση C-224/16 (ΑΕΒΤΠΙ) σκ. 71].

22. Επειδή, όπως συνάγεται από το όλο σύστημα ρυθμίσεών τους, τόσο η Οδηγία 2014/24/ΕΕ (βλ. ιδίως σκ. 101 και 102 του προοιμίου της), όσο και ο ν.4412/2016 και η προαναφερθείσα διακήρυξη, αποσκοπούν να αποτρέψουν την ανάθεση δημόσιων συμβάσεων σε οικονομικούς φορείς αμφίβολης αξιοπιστίας και ακεραιότητας. Έχει γίνει δε δεκτό ότι οι αναθέτουσες αρχές οφείλουν να αξιολογούν τους κινδύνους που θα μπορούσαν να διατρέξουν στην περίπτωση που αναθέσουν ορισμένη σύμβαση σε προσφέροντα του οποίου η ακεραιότητα ή η αξιοπιστία είναι αμφίβολη (βλ. ΔΕΕ απόφαση της 28ης.10.2018 C-124/17 Vossloh Laeis GmbH σκ. 26). Όπως εξάλλου διασαφηνίζεται στην αιτιολογική σκέψη 101 της ως άνω Οδηγίας σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα μπορεί να θέσει εν αμφιβόλω την ακεραιότητα του οικονομικού φορέα και ως εκ τούτου να καταστήσει αυτόν ακατάλληλο να λάβει την ανάθεση δημόσιας σύμβασης, ανεξαρτήτως αν διαθέτει την κατάλληλη τεχνική και οικονομική επάρκεια και

ικανότητα να εκτελέσει τη σύμβαση. Έχει δε γίνει δεκτό νομολογιακά (βλ. ΔΕΕ απόφαση της 13ης.12.2012, υπόθεση C-465/11, Forposta σκ. 27, απόφαση της 18ης.12.2014, υπόθεση C-470/13, Generali-Providencia σκ. 35 και διάταξη της 4ης.6.2019, υπόθεση C-425/18, Consortio Nazionale Servizi Societa Cooperativa (CNS) σκ. 29-31) ότι η έννοια του «επαγγελματικού παραπτώματος» ερμηνεύεται ευρέως και καλύπτει κάθε παραπτωματική συμπεριφορά, που έχει αντίκτυπο στην επαγγελματική αξιοπιστία και το κύρος του συγκεκριμένου φορέα και όχι μόνο στις παραβιάσεις των υπό τη στενή έννοια κανόνων δεοντολογίας του επαγγέλματος στο οποίο ανήκει ο εν λόγω φορέας, οι οποίες διαπιστώνονται από το προβλεπόμενο στο πλαίσιο του επαγγέλματος αυτού πειθαρχικό όργανο ή από δικαστική απόφαση που έχει αποκτήσει ισχύ δεδικασμένου. Επομένως, κρίσιμη είναι η δυνατότητα αξιολόγησης εν γένει της επαγγελματικής δραστηριότητας συγκεκριμένου φορέα, υπό το πρίσμα της δυνητικής ύπαρξης παραπτωμάτων, που ενδεχομένως θίγουν την φερεγγυότητα και αξιοπιστία του.

23. Επειδή, τα κριτήρια και οι προϋποθέσεις επιλογής και οι διατάξεις περί αποκλεισμού υποψηφίων αναδόχων στο πλαίσιο της διαδικασίας σύναψης δημοσίων συμβάσεων και υπό το πρίσμα του ν. 4412/2016 πρέπει να ερμηνεύονται και να εφαρμόζονται ουσιαστικά και όχι τυπολατρικά με βασικό γνώμονα την εξυπηρέτηση της θεμελιώδους αρχής του ελεύθερου, πραγματικού και αποτελεσματικού ανταγωνισμού που εγγυάται την ακώλυτη και επί ίσοις όροις πρόσβαση όλων των υποψηφίων στην αγορά των δημόσιων συμβάσεων. Επομένως, οι οικονομικοί φορείς υποχρεούνται αυταποδείκτως να προβαίνουν σε ακριβείς υπεύθυνες δηλώσεις και ειδικά σε ΤΕΥΔ με ακριβές περιεχόμενο και απαντήσεις-δηλώσεις, οι οποίες όχι μόνο δεν επιφέρουν τον αυτόματο αποκλεισμό τους, αλλά τους παρέχουν τη δυνατότητα να εκθέσουν ενώπιον της αναθέτουσας αρχής τους λόγους για τους οποίους –και παρά ταύτα- δεν διακυβεύεται η εκ μέρους τους ανάληψη της σύμβασης και η ορθή εκτέλεσή της (ΔΕφΠατρ. 12/2020 σκέψη 12).

24. Επειδή, σε εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 2 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016, και στη βάση των πραγματικών περιστατικών που προκύπτουν από τον ηλεκτρονικό φάκελο, συνάγεται ότι δεν συντρέχει στο πρόσωπο της

προσφεύγουσας ο συγκεκριμένος λόγος αποκλεισμού, καθώς αυτή έχει υπαχθεί σε δεσμευτικό διακανονισμό για την καταβολή οφειλών αναφορικά με ληξιπρόθεσμες ασφαλιστικές εισφορές, γεγονός το οποίο διαπιστώθηκε κατά την υποβολή των δικαιολογητικών κατακύρωσης εκ μέρους της. Με την προσβαλλομένη όμως απόφαση, ο λόγος αποκλεισμού της θεμελιώνεται από την αρμόδια Επιτροπή του Διαγωνισμού στις διατάξεις του άρθρου 103, παρ. 3 του ν. 4412/2016 και του 4.2 παρ. δ της διακήρυξης, όπου ορίζεται ότι απορρίπτεται η προσφορά του προσωρινού αναδόχου και καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγύηση συμμετοχής που αυτός είχε προσκομίσει, εφόσον κατά τον έλεγχο των δικαιολογητικών κατακύρωσης που ο προσωρινός ανάδοχος υποβάλει, διαπιστωθεί ότι τα στοιχεία που δηλώθηκαν, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στο άρθρο 79, είναι ψευδή ή ανακριβή. Ωσαύτως ο αποκλεισμός της στηρίζεται στο γεγονός ότι η προσωρινή ανάδοχος-προσφεύγουσα έχει υποβάλει, κατά τη συμπλήρωση του «ΤΕΥΔ» ψευδή στοιχεία και εκ του λόγου αυτού θεμελιώνεται υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής να απορρίψει την προσφορά της, αποκλείοντάς την από την ανάθεση της προκηρυχθείσας σύμβασης. Κατά τη γραμματική ερμηνεία της επίμαχης διάταξης του ΤΕΥΔ, υπό την ορθή ερμηνεία της, η αναθέτουσα αρχή, ζήτησε να ενημερωθεί από τους συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς –καθόσον δεν μπορεί να γνωρίζει εκ των προτέρων ποιες συγκεκριμένες παραβάσεις έχει διαπράξει κάθε ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας– στο πλαίσιο της επιχειρηματικής αξιοπιστίας που πρέπει να διακρίνει τους συναλλασσόμενους με το Δημόσιο (εν ευρεία έννοια) ειδικώς για ενδεχόμενες παραβάσεις τις υποχρεώσεις του όσον αφορά στην καταβολή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης. Κυρίως, απέβλεψε σε περίπτωση αρνητικής απάντησης να ενημερωθεί εάν η παράβαση υποχρεώσεων έχει αποδειχθεί με άλλα μέσα εκτός από δικαστική ή διοικητική απόφαση, πώς διαπιστώθηκε η αθέτηση των υποχρεώσεων και αν έχει υπαχθεί σε δεσμευτικό διακανονισμό για την καταβολή τους. Από τη σκοπιά αυτή, η επίμαχη ερώτηση ήταν σαφής και ξεκάθαρη μην αφήνοντας περιθώρια αμφισβητήσεων, ενώ, πολύ περισσότερο, προϋπέθετε την απάντηση ΝΑΙ ή ΟΧΙ. Συνεπώς, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα ανωτέρω, η προσφεύγουσα όφειλε, εφόσον (αποδείχθηκε ότι)

γνώριζε πως έχει παραβιάσει τις υποχρεώσεις της όσον αφορά στην καταβολή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, καθόσον μάλιστα είχε προβεί περαιτέρω σε ρύθμιση της οφειλής, να το δηλώσει στο επίμαχο Πεδίο του ΤΕΥΔ, σύμφωνα με τους όρους της οικείας Διακήρυξης, ήτοι να απαντήσει ΟΧΙ στη βασική ερώτηση εάν έχει εκπληρώσει όλες τις υποχρεώσεις του όσον αφορά την πληρωμή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, (καθώς εξυπακούεται ότι για την υπαγωγή σε δεσμευτικό διακανονισμό δεν έχουν εκπληρωθεί όλες οι υποχρεώσεις ως προς την καταβολή των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης) και ακολούθως να απαντήσει στην ερώτηση «2) Με άλλα μέσα; Διευκρινίστε: δ) Ο οικονομικός φορέας έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του είτε καταβάλλοντας τους φόρους ή τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης που οφείλει συμπεριλαμβανόμενων κατά περίπτωση, των δεδουλευμένων τόκων ή των προστίμων, είτε υπαγόμενος σε δεσμευτικό διακανονισμό για την καταβολή τους» και να αναφέρει λεπτομέρειες σχετικά με την υπαγωγή της σε δεσμευτικό κανονισμό, ώστε να δώσει την ευκαιρία στην Επιτροπή Διαγωνισμού να αποκτήσει μία πλήρη εικόνα ως προς τα ειδικότερα στοιχεία των παραβιασθεισών υποχρεώσεων (τόπος, ποσό, τρόπος διαπίστωσης παραβίασης), καθώς επίσης και ως προς τις ενέργειες στις οποίες έχει προβεί ο οικονομικός φορέας, προκειμένου να συμμορφωθεί με τις αποφάσεις που διαπιστώνουν την παράβαση και να μεριμνήσει για την άρση των παραβάσεων (καταβολή καταλογισθέντων ποσών μετά τόκων και προστίμων ή υπαγωγή σε δεσμευτικό διακανονισμό για την καταβολή τους), ώστε να απενεργοποιηθεί ο σχετικός λόγος αποκλεισμού.

25. Επειδή, όπως συνάγεται από το όλο σύστημα ρυθμίσεών τους, τόσο ο ν. 4412/2016 όσο και η προαναφερθείσα διακήρυξη αποσκοπούν στο να αποτρέψουν την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων σε οικονομικούς φορείς αμφιβόλου αξιοπιστίας και ακεραιότητας. Η διαπίστωση της αξιοπιστίας και ακεραιότητας του οικονομικού φορέα προϋποθέτει γνώση εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής της συνολικής συμπεριφοράς αυτού σε σχέση με τη σύναψη συμφωνιών, στρεβλωτικών του ανταγωνισμού, διαχρονικά και όχι μόνο στο πλαίσιο του τρέχοντος εκάστοτε διαγωνισμού. Οι οικονομικοί φορείς υποχρεούνται να υποβάλουν συμπληρωμένο το ΤΕΥΔ, το οποίο αποτελεί

ουσιώδεις δικαιολογητικό συμμετοχής στο διαγωνισμό, επέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης και λειτουργεί ως προκαταρκτική απόδειξη ότι ο οικονομικός φορέας που το έχει υποβάλει πληροί τις προϋποθέσεις συμμετοχής που καθορίζονται από τη διακήρυξη και δεν συντρέχουν στο πρόσωπό του οι κατά περίπτωση προβλεπόμενοι λόγοι αποκλεισμού. Ειδικότερα οι οικονομικοί φορείς υποχρεούνται να παράσχουν όλες τις αναγκαίες πληροφορίες, δηλώνοντας τα σχετικά πραγματικά γεγονότα και στοιχεία που εμπίπτουν στους λόγους αποκλεισμού, προκειμένου η αναθέτουσα αρχή να διαπιστώσει εν τέλει, αν συντρέχει ή όχι λόγος αποκλεισμού τους από την τρέχουσα διαγωνιστική διαδικασία. Η δε απάντηση του οικονομικού φορέα στο τιθέμενο στο ΤΕΥΔ ερώτημα, αν έχει συνάψει ο οικονομικός φορέας συμφωνίες με άλλους οικονομικούς φορείς με σκοπό τη στρέβλωση του ανταγωνισμού, επί του οποίου ερωτήματος προσφέρονται οι απαντήσεις «ΝΑΙ» ή «ΟΧΙ», αφορά σε δήλωση πραγματικού γεγονότος και μόνον, συγκεκριμένα δε, αν αυτός συνήψε ή όχι σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο με άλλους οικονομικούς φορείς συμφωνίες που αποσκοπούσαν στην στρέβλωση του ανταγωνισμού. Αντιθέτως, δεν είναι αντικείμενο του ερωτήματος αυτού η εκ μέρους του διαγωνιζόμενου φορέα δήλωση, αν συντρέχει στο πρόσωπό του λόγος αποκλεισμού εξαιτίας του πραγματικού αυτού γεγονότος. Το τελευταίο αυτό ζήτημα τίθεται προς διευκρίνιση στα επόμενα ερωτήματα του ΤΕΥΔ, εφόσον δηλαδή ο διαγωνιζόμενος έχει απαντήσει θετικά («ΝΑΙ») στο συγκεκριμένο ερώτημα, οπότε και καλείται, απαντώντας διαδοχικά στα περαιτέρω ερωτήματα που αναγράφονται στο ΤΕΥΔ (εάν έχει λάβει ο οικονομικός φορέας μέτρα αυτοκάθαρσης και σε περίπτωση που το έχει πράξει, να περιγράψει τα μέτρα που έλαβε), να παράσχει όλες τις αναγκαίες πληροφορίες, προκειμένου η αναθέτουσα αρχή να διαπιστώσει εν τέλει, αν συντρέχει ή όχι λόγος αποκλεισμού του από την τρέχουσα διαγωνιστική διαδικασία (ΕΑ ΣτΕ 40/2019, 204/2019). Η παράβαση της υποχρέωσης αυτής εκ μέρους του οικονομικού φορέα επάγεται αυτοδικαίως την απόρριψη της προσφοράς του.

26. Επειδή, από τις ανωτέρω διατάξεις του Ν. 4412/2016 και τους όρους της διακήρυξης της επίμαχης μελέτης προκύπτει ότι με το άρθρο 103§3

του Ν. 4412/2016 και τον οικείο όρο της διακήρυξης θεσπίζεται αυτοτελής λόγος απόρριψης της προσφοράς λόγω ψευδούς ή ανακριβούς δήλωσης στο ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ από τον προσωρινό ανάδοχο (*ad hoc* ΕΑ ΣΤΕ 117/2019, ΑΕΠΠ 1151/2018, 549/2019, 1174/2019, 1/2020), ξεχωριστός από τον λόγο αποκλεισμού που θεσπίζει η διάταξη 18.1.2. της επίμαχης διακήρυξης. Το γεγονός δε ότι, λόγω του διακανονισμού και για όσο χρόνο αυτός τηρείται με συνέπεια από τον οικονομικό φορέα (βλ. σχετικώς τις ρυθμίσεις του άρθρου πρώτου παρ. ΙΑ.1. του ν. 4152/2013, Α' 107), ο τελευταίος είναι ασφαλιστικά ενήμερος, δεν έχει ως συνέπεια να θεωρείται ότι έχει εκπληρώσει όλες τις υποχρεώσεις του όσον αφορά την πληρωμή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης ή ότι αυτός απαλλάσσεται από την υποχρέωση να παράσχει και να δηλώσει όλες τις πληροφορίες που ζητούνται από το ΤΕΥΔ, οι οποίες, όπως προκύπτει από τη διατύπωση των οικείων ερωτημάτων, ούτε περιορίζονται ούτε εξαντλούνται στο εάν ο οικονομικός φορέας είναι ασφαλιστικά ενήμερος ή όχι (βλ. ΑΕΠΠ 1151/2018, ΑΕΠΠ 549/2019, ΑΕΠΠ 1174/2019, ΑΕΠΠ 1/2020). Σύμφωνα με τα ανωτέρω, ο επίμαχος όρος-απαίτηση αναγραφής στο ΤΕΥΔ έχει την έννοια της υποχρεωτικής αναγραφής- δήλωσης όλων των πληροφοριών που άπτονται των υπό διακανονισμό υποχρεώσεων του οικονομικού φορέα προκειμένου να τίθενται σε γνώση της αναθέτουσας αρχής, ώστε η τελευταία να έχει τη δυνατότητα ελέγχου και παρακολούθησης της, εκ μέρους του φορέα, συνεπούς τήρησης των όρων του διακανονισμού και εκπλήρωσης των υποχρεώσεων του καθ' όλη τη διάρκεια της διαγωνιστικής διαδικασίας στο πλαίσιο άσκησης των κατ' άρθρο 73 παρ. 6 του ν. 4412/2016 αρμοδιοτήτων της. Συνεπώς, σε περίπτωση που ο οικονομικός φορέας βρίσκεται, κατά το χρόνο υποβολής της προσφοράς του, σε καθεστώς ρύθμισης-διακανονισμού των οφειλών του, οφείλει να δηλώσει στο ΤΕΥΔ ότι δεν έχει εκπληρώσει όλες τις υποχρεώσεις του όσον αφορά την πληρωμή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης-οι οποίες άλλωστε αποτελούν το αντικείμενο του διακανονισμού-, καθώς επίσης και τον, αίροντα το σχετικό λόγο αποκλεισμού, διακανονισμό, βάσει του οποίου εκπληρώνει τις υποχρεώσεις αυτές. Το γεγονός δε ότι, λόγω του διακανονισμού και για όσο χρόνο αυτός τηρείται με συνέπεια από τον

οικονομικό φορέα (βλ. σχετικώς τις ρυθμίσεις του άρθρου πρώτου παρ. ΙΑ.1. του ν. 4152/2013, Α' 107), ο τελευταίος είναι ασφαλιστικά ενήμερος, δεν έχει ως συνέπεια να θεωρείται ότι έχει εκπληρώσει όλες τις υποχρεώσεις του όσον αφορά την πληρωμή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης ή ότι αυτός απαλλάσσεται από την υποχρέωση να παράσχει και να δηλώσει όλες τις πληροφορίες που ζητούνται από το ΤΕΥΔ., οι οποίες, όπως προκύπτει από τη διατύπωση των οικείων ερωτημάτων, ούτε περιορίζονται ούτε εξαντλούνται στο εάν ο οικονομικός φορέας είναι ασφαλιστικά ενήμερος ή όχι (πρβλ. ΔΕφ.Θεσς/νικης 131/2018). Συνεπώς, κρίνεται ως αβάσιμη η ερμηνεία των εφαρμοστέων διατάξεων, την οποία υποστηρίζει η προσφεύγουσα, σύμφωνα με την οποία εφ' όσον είναι ασφαλιστικά ενήμερη, συνεπεία του διακανονισμού, ορθώς δήλωσε ότι έχει εκπληρώσει όλες τις υποχρεώσεις του όσον αφορά την πληρωμή των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης.

27. Επειδή, υπό τα δεδομένα αυτά, τα στοιχεία που δηλώθηκαν από την προσφεύγουσα στο επίμαχο μέρος του ΤΕΥΔ. ήταν ανακριβή, διότι, παρά το γεγονός ότι δεν είχε εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της σχετικά με την καταβολή των οφειλόμενων ασφαλιστικών εισφορών, απάντησε θετικά στο ερώτημα ως προς το εάν έχει εκπληρώσει όλες τις υποχρεώσεις της όσον αφορά την πληρωμή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, δεν παρέσχε τις ζητούμενες πληροφορίες σχετικά με το ενεχόμενο ποσό, αλλά ούτε και στοιχεία ως προς το διακανονισμό στον οποίο είχε υπαχθεί. Τούτο παρά το γεγονός ότι το ΤΕΥΔ διέθετε ειδικό πεδίο, με το οποίο ζητείτο η συμπλήρωση των σχετικών με ενδεχόμενο διακανονισμό πληροφοριών και το οποίο όφειλε να συμπληρώσει η προσφεύγουσα προκειμένου να θέσει υπ' όψιν της αναθέτουσας αρχής ότι είχε προβεί σε διακανονισμό της οφειλής της και ότι συνεπώς συνέτρεχε λόγος άρσης του σχετικού λόγου αποκλεισμού. Ωσαύτως εσφαλμένα οδηγείται στο αντίθετο συμπέρασμα ο σχετικός ισχυρισμός της προσφεύγουσας ότι παύει να εφαρμόζεται η παρ. 2 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016 λόγω εκπλήρωσης των υποχρεώσεων της ως προς τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης, εφόσον η προσφεύγουσα είχε υπαχθεί σε δεσμευτικό διακανονισμό για την καταβολή οφειλόμενων εισφορών και ότι επιπλέον και ότι δεν θεμελιώνεται λόγος αποκλεισμού της κατά την έννοια των άρθρου 73

του ν. 4412/2016 ο οποίος αλυσίτελώς προβάλλεται, δεδομένου ότι ο καταλογισθείς σε βάρος της προσφεύγουσας λόγος αποκλεισμού αναφέρεται σε ψευδή ή ανακριβή δήλωση στοιχείων στο ΤΕΥΔ, κατά το οικείο άρθρο της Διακήρυξης και όχι στην ύπαρξη και στις επιπτώσεις καταλογισθεισών παραβάσεων της ως προς τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης.

28. Επειδή, ενόψει των ανωτέρω, νομίμως απερρίφθη η προσφορά της προσφεύγουσας και εκρίθη απαράδεκτη κατά σχετική εφαρμογή του οικείου όρου της διακήρυξης, ανεξαρτήτως εάν συνέτρεχε, εν προκειμένω, λόγος αποκλεισμού της ή μη, λόγω της υπαγωγής της σε διακανονισμό για την εξόφληση των παραβιασθεισών υποχρεώσεών της. Τούτο διότι, όπως συνάγεται από τη συστηματική ερμηνεία των ως άνω διατάξεων της διακήρυξης αλλά και το γράμμα αυτών σε συνδυασμό με τις αρχές της τυπικότητας και διαφάνειας που διέπει τους διαγωνισμούς αναθέσεως δημοσίων συμβάσεων, η, κατά δεσμία αρμοδιότητα επερχόμενη, έννομη συνέπεια της απόρριψης της προσφοράς σε περίπτωση υποβολής με το ΤΕΥΔ. ανακριβών ή ψευδών στοιχείων, δεν συνδέεται κατά την έννοια των ανωτέρω διατάξεων με τη θεμελίωση ή μη του λόγου αποκλεισμού, στο πλαίσιο του οποίου τα εν λόγω ψεύδη ή ανακριβή στοιχεία παρασχέθηκαν (ΕΑ ΣΤΕ 117/2019). Ούτε άλλωστε από τη διατύπωση της οικείας διάταξης της διακήρυξης μπορεί να συναχθεί ότι καταλείπεται στην αναθέτουσα αρχή δυνατότητα εξαγωγής αξιολογικών κρίσεων περί της «σοβαρότητας» των ψευδών ή ανακριβών στοιχείων -υπό την έννοια ότι αυτά ήταν ικανά να επηρεάσουν την κρίση της αναθέτουσας αρχής ως προς την κατάφαση συνδρομής λόγου αποκλεισμού εκ των προβλεπομένων στο οικείο άρθρο της διακήρυξης-, ώστε η έννομη συνέπεια της απόρριψης της προσφοράς να επέρχεται μόνον σε περίπτωση κατάφασης της 'σοβαρότητας' της ανακρίβειας αυτών. Ως εκ τούτου, τα περί του αντιθέτου προβαλλόμενα, ότι, δηλαδή, η απόρριψη της προσφοράς προϋποθέτει ότι η ψευδής δήλωση είναι σοβαρή και αποσκοπεί στην απόκρυψη πληροφοριών που απαιτούνται για την εξακρίβωση της απουσίας λόγων αποκλεισμού, ότι το ΤΕΥΔ δεν θεσπίζει λόγους αποκλεισμού πέραν των προβλεπομένων στη διακήρυξη και ότι οι οικονομικοί φορείς είναι δυνατόν να αποκλείονται από τη διαδικασία σύναψης

σύμβασης μόνον σε περιπτώσεις σοβαρών ψευδών δηλώσεων κατά τη συμπλήρωση του ΤΕΥΔ, είναι αβάσιμα και πρέπει να απορριφθούν.

29. Επειδή, με τα δεδομένα αυτά και σύμφωνα με όσα έγιναν δεκτά, στο πλαίσιο της τήρησης των αρχών της διαφάνειας, της αποφυγής των δυσμενών διακρίσεων και της ίσης μεταχείρισης, είναι εφαρμοστέα η διάταξη του άρθρου 103, παρ. 3 λόγω υποβολής ανακριβών στοιχείων κατά τη συμπλήρωση της δήλωσης του άρθρου 79 του ν. 4412/2016, ήτοι του «ΤΕΥΔ» και η αναθέτουσα αρχή είχε δέσμια αρμοδιότητα για την εφαρμογή της και συνεπώς υποχρέωση να απορρίψει προσφορά της προσφεύγουσας και σε καμία περίπτωση να την καλέσει προς παροχή διευκρινήσεων κατ' άρθρο 102 του ν. 4412/2016, διότι η ανακρίβεια των δηλώσεων του ΤΕΥΔ, επιφέρουσα κατά τα ανωτέρω την απόρριψη της προσφοράς, δεν συνιστά ασάφεια ή επουσιώδη πλημμέλεια, δυνάμενη να αρθεί στο πλαίσιο της διάταξης που επικαλείται η αιτούσα, αφού η διόρθωσή της θα είχε ως συνέπεια τη μεταγενέστερη αντικατάσταση ουσιώδους εγγράφου κατά τρόπο ώστε να αίρεται το απαράδεκτο της προσφοράς της αιτούσης, όπως ορθώς εξ άλλου έκρινε και η αναθέτουσα αρχή με την προσβαλλόμενη απόφασή της, σε κάθε περίπτωση δεν γεννάται αμφιβολία ως προς το περιεχόμενο της δήλωσης ώστε να προκύπτει αβίαστα η ανάγκη διευκρίνισης. Συνεπώς, υπό το φως όλων των ανωτέρω, εφόσον κατά το έλεγχο των δικαιολογητικών κατακύρωσης διαπιστώθηκε ότι τα στοιχεία που δήλωσε ο προσωρινός ανάδοχος, ήτοι η προσφεύγουσα στο «ΤΕΥΔ» ήταν ανακριβή, η αναθέτουσα αρχή όφειλε να επιβάλει την έννομη συνέπεια της απόρριψης της προσφοράς του προσωρινού αναδόχου σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 103, παρ. 3 του ν. 4412/2016 και ως εκ τούτου πρέπει να απορριφθεί ο λόγος της υπό κρίση προδικαστικής προσφυγής ως αβάσιμος ως εξάλλου εκρίθη επί ταυτόσημης περίπτωσης πραγματικών και νομικών περιστατικών και δη με την ίδια προσφεύγουσα από το Διοικητικό Εφετείο Χανίων (βλ. *ad hoc* Ν7/2020 ΔΕφΧανίων).

30. Επειδή, κατά συνέπεια η κρινόμενη προσφυγή πρέπει να απορριφθεί και να γίνει δεκτή η ασκηθείσα παρέμβαση.

31. Επειδή, συνακόλουθα πρέπει να καταπέσει το κατατεθέν παράβολο (άρθρα 5 ΠΔ 39/2017 και 363 του Ν. 4412/2016).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Απορρίπτει την Προδικαστική Προσφυγή.

Δέχεται την Παρέμβαση.

Ορίζει την κατάπτωση του κατατεθέντος παραβόλου ύψους, δύο χιλιάδων εκατό ενενήντα επτά ευρώ και δεκατριών λεπτών (2.197,13 €) με κωδικό

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στις 28 Φεβρουαρίου 2020 κι εκδόθηκε στις 19 Μαρτίου 2020 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΜΙΧΟΛΙΤΣΗ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΦΩΤΕΙΝΗ ΜΑΡΑΝΤΙΔΟΥ